

AFDELING IV: AANBEVELINGS

Seksuele misdade met kinders is 'n ernstige en wydverspreide internasionale probleem. Na 'n ontleding van die regstelsels in Suid-Afrika, Engeland, Kanada, Australië en Nieu-Seeland, blyk dit dat 'n kind oor die algemeen as 'n persoon onder die ouderdom van agtien jaar omskryf word. Lande word ingevolge verskeie internasionale konvensies en handveste verplig om kinders teen enige vorm van diskriminasie, fisiese en sielkundige geweld, beserings, mishandeling, verwaarlosing en uitbuiting te beskerm. Die verbode gedrag sluit kinderprostitusie, onwettige seksuele praktyke en kinderpornografie in. Ingevolge hierdie internasionale ooreenkomste word erkenning aan die beskerming van 'n kind se beste belang verleen.

Kinders beskik oor eiesoortige eienskappe en moet ooreenkomstig hul ouderdom en ontwikkelingsvlak behandel word. Hul spesiale situasie en besondere kenmerke moet derhalwe verstaan en in ag geneem word om hul getuienis in die regte perspektief te kan plaas. Derhalwe moet daar gepoog word om sekondêre traumatisering deur die regstelsel te voorkom. Lang verdragings en uitstelle van sake dra, byvoorbeeld, tot die trauma by. 'n Gebrek aan professionele hofpersoneel kan ook bydra tot die trauma wat slagoffers tydens 'n verhoor ondervind. Dit is 'n geweldige vernedering en verleentheid vir byvoorbeeld vroulike slagoffers van seksuele misdade om 'n gedetailleerde beskrywing van seksuele gebeure in die teenwoordigheid van net manlike regslui te gee. Dit mag tot gevolg hê dat slagoffers nie volledige besonderhede oor die aktiwiteite wil gee nie. Sorg moet derhalwe aan die dag gelê word om hulle in hierdie verband tegemoet te kom.

Die "*beste belang*" van 'n kinderslagoffer van 'n seksuele misdaad moet vanaf die aanvang van enige strafregtelike verrigtinge vooropgestel word. Kinders is nie net die slagoffers van seksuele misdade nie, maar ook dikwels, ironies genoeg, van die hofprosedures, wat - in plaas daarvan dat dit aangewend word om die onreg wat die kinders aangedoen is, te herstel - hulle aan verdere trauma blootstel. Kinders se belange geniet voorts ook nie altyd die gewenste aandag by vonnisoplegging nie. Die Suid-Afrikaanse Reg skiet in verskeie aspekte te kort wanneer die regte van kinderslagoffers van seksuele misdade ter sprake kom. Die ontoereikende bestaande misdade, die gebreke in die prosedurele reg sowel as tekortkominge tydens die bepaling van gepaste vonnisse, laat soms twyfel ontstaan of die kind se belang wel as belangrik geag word.

Dit is van die uiterste belang dat stappe geneem moet word om erkenning aan kinderslagoffers se regte te verleen. Die voorstelle wat hierna volg word gedoen met die oog op die aanspreking van die geïdentifiseerde leemtes.

KINDERS SE KONSTITUSIONELE REGTE

Die inwerkingtreding van die *interim Grondwet* 200 van 1993 op 27 April 1994 (wat later deur die *Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika* 108 van 1996, vervang is), het 'n nuwe era in Suid-Afrika ingelui, waarin daar vir die eerste keer konstitusionele erkenning aan alle persone se menseregte verleen word. Kinders moet onder andere teen mishandeling, verwaarlosing, misbruik, vernedering en uitbuitende arbeidspraktyke beskerm word. In enige aangeleentheid wat 'n kind raak, is sy "*beste belang*" deurslaggewend. Kinders geniet ingevolge die huidige *Grondwet* ook die reg op gelyke beskerming, gelykheid voor die reg, die reg op menswaardigheid, lewe, vryheid en sekerheid van die persoon, die reg op liggaamlike en psigiese integriteit sowel as die reg op privaatheid.

Indien seksuele misdade met kinders gepleeg word, word hul reg op liggaamlike (en psigiese) integriteit, menswaardigheid en privaatheid geskend. Hulle behoort tydens strafregtelike verrigtinge regverdig behandel te word en aangaande die hofproses ingelig te word. Verstaanbare taalgebruik moet ook teenoor hulle aangewend word. Slagoffers behoort van staatsweë ondersteun en beskerm te word, sonder om die gevoel te hê dat hulle deur die regstelsel in die steek gelaat word of deur die gemeenskap verwerp word. Alhoewel kinders teen alle vorme van seksuele uitbuiting beskerm moet word, mag dit egter nie ten koste van beskuldigdes se fundamentele regte geskied nie. Slagoffers se regte moet derhalwe telkemale teenoor beskuldigdes s'n afgewees word. Die probleem is egter dat slagoffers - en veral kinders, wat die mees weerlose groep in die samelewing is - nie oor 'n konstitusionele reg op 'n spoedige of 'n billike verhoor beskik nie. Hierdie leemte mag hul trauma tydens strafregtelike verrigtinge aansienlik vererger.

Die Suid-Afrikaanse Regskommissie het in 2002 verskeie voorstelle oor die skepping van seksuele misdade sowel as nuwe hofprosedures en vonnismaatreëls gemaak. In die Aanhef van die voorgestelde "*Sexual Offences Bill*" ("*Wetsontwerp op Seksuele Misdade*") (wat oor eksteritoriale werking sal beskik), beklemtoon die Regskommissie die konstitusionele erkenning van alle persone se reg op gelykheid, privaatheid, menswaardigheid, lewe sowel as die reg op vryheid en sekerheid van die persoon - waarby die reg om nie aan enige vorm van geweld blootgestel te word nie, inbegrepe is. 'n Kind se beste belang moet deurentyd beskerm word.

Slagoffers behoort nie aan enige diskriminasie blootgestel te word nie. Hulle moet met die nodige respek en waardigheid behandel word en van hul regte asook alle relevante strafregtelike prosedures ingelig word. Hulle moet oor die reg beskik om hul opinie te lug en op die hoogte van verwickelinge gehou word. Hulle behoort 'n reg op die verlening van bystand te hê en om ooreenkomstig hul ontwikkelingsvlak en ouderdom in 'n verstaanbare taal aangespreek te word. Slagoffers behoort ook 'n reg op 'n billike verhoor te hê.

SEKSUELE MISDADE

Dit blyk uit die regstelsels van die lande wat vir doeleindes van regsvergelyking bestudeer is dat 'n groot verskeidenheid seksuele misdade statutêr geskep is om seksuele vergrype met kinders te bekamp. Die onderskeie Wetgewers het bykans elke moontlike verskyningsvorm van misdadige seksuele gedrag, veral met kinders, strafbaar gestel en duidelik omskryf om onsekerheid te vermy. Suid-Afrika is die enigste land waar die meeste seksuele misdade gemeenregtelik van oorsprong is en die Regstelsel toon verskeie leemtes wat dringend aandag behoeft.

Anders as op internasionale vlak, word **verkragting** in die Suid-Afrikaanse Reg steeds tot die tradisionele, heteroseksuele, vaginale geslagsgemeenskap tussen 'n man en 'n vrou (sonder haar toestemming) beperk. Voldoende erkenning word nie aan die skending van 'n manspersoon (met inbegrip van 'n seun) se reg op liggaamlike (en psigiese) integriteit, menswaardigheid, vryheid en gelykheid verleen nie. Geslagsgemeenskap tussen mans sonder toestemming maak immers "*male rape*" uit, wat tans as onsedelike aanranding of 'n oortreding van die *Wet op Seksuele Misdrywe 23* van 1957, vervolg word. "*Male rape*" is egter baie ernstiger as onsedelike aanranding. Die Suid-Afrikaanse Regskommissie het in 2002 aanbeveel dat die bestaande posisie gewysig moet word om voorsiening vir 'n nuwe misdaadsomskrywing van verkragting te maak. Hierdie misdaad sluit "*male rape*" in en stem ooreen met die regsposisie in Kanada, Australië en Nieu-Seeland. Die voorgestelde misdaadsomskrywing van verkragting bring mee dat bykans alle vorme van seksuele aanranding by die vermelde verbodsbepalings inbegrepe sal wees, ook digitale en orale penetrasie.

Alhoewel die voorgestelde wysiging van die misdaad verkragting ondersteun word, word aanbeveel dat die misdaad eerder as "*seksuele aanranding*" ("*sexual assault*") - soos wat die geval is in Kanada en Australië - bekend moet staan, weens die persepsies wat aan die tradisionele benaming "*verkragting*" gekoppel word. Die Nieu-Seelandse Reg bied andersins 'n verdere moontlike oplossing, wat in die lig van die Regskommissie se voorgestelde verbod op "*sexual violation*" (seksuele skending) en "*oral genital sexual violation*" (oraal-genitale seksuele skending) ook nagevolg kan word. Ingevolge die Nieu-Seelandse Reg word die benaming "*verkragting*" ("*rape*") vir die tradisionele verkragting van 'n vrou as 'n verskyningsvorm van die oorkoepelende misdaad "*sexual violation*" (seksuele skending) behou, terwyl ander vorme van onregmatige geslagsgemeenskap onder die geslagsneutrale misdaad "*sexual connection*" (seksuele konneksie) tuishoort, wat ook deur "*sexual violation*" gedek word.

Volgens die skrywer behoort daar ook oorweging geskenk te word aan die formulering van verskillende grade van erns by verkragting. Die Kanadese Reg maak in dié verband voorsiening vir drie statutêre vorme van seksuele aanranding. Die *Criminal Code* 1985 onderskei tussen "*sexual assault*" (seksuele aanranding), "*sexual assault with a weapon, threats to a third party or*

causing bodily harm" (seksuele aanranding met 'n wapen, dreigemente teenoor 'n derde party of die veroorsaking van liggaamlike leed) en "*aggravated sexual assault*" (seksuele aanranding met verswarende omstandighede). In Australië (en wel in Nieu-Suid-Wallis en Wes-Australië) is seksuele aanranding met verswarende omstandighede ook 'n afsonderlike misdaad. Op hierdie wyse word daar behoorlike erkenning aan die erns van die betrokke seksuele aanranding of verkragting verleen. Die pleging van verkragting gaan immers nie altyd met byvoorbeeld die gebruik van 'n wapen of die toediening van beserings gepaard nie. 'n Statutêre onderskeid tussen die verskillende grade van erns, soos voorgestel, mag vervolging vir verkragting in die praktyk vergemaklik en meer regsekerheid skep.

Die dekriminalisasie van **bloedskande** is onder andere in Suid-Afrika en Australië bepleit. Die skrywer is egter van mening dat die misdaad behou moet word. Bloedskande doen immers ernstige afbreuk aan die familie-eenheid, skend vertrouensverhoudings met kinderslagoffers en verhoog die risiko van genetiese defekte. Die misdaad word ook deur die gemeenskap met afsku bejeën. Alhoewel die voorstel van die Suid-Afrikaanse Regskommissie dat alle vorme van geslagsgemeenskap bloedskande sal kan uitmaak, onderskryf word, is dit die skrywer se mening dat die gemeenregtelike definisie van bloedskande met 'n statutêre omskrewe geslagsneutrale misdaadsomskrywing (en wel ooreenkomstig die Kanadese Reg) vervang behoort te word. Dit sal tot regsekerheid lei.

Die misdaad behoort voorts, in navolging van die Engelse, Kanadese en Nieu-Seelandse Reg, slegs tot bloedverwantskap beperk te word. Die misdaadsbenaming sinspeel immers op 'n verbod op **bloedskande**. Geslagsgemeenskap binne die verbode grade van aanverwantskap behoort nie meer tussen volwasse toestemmende partye strafbaar te wees nie. Daar is tog nie sprake van enige bloedverwantskap tussen die partye nie en buite-egtelike geslagsgemeenskap (owerspel) maak nie meer 'n misdaad uit nie. Indien geslagsgemeenskap binne die verbode grade van aanverwantskap met kinders geskied, word die gedrag deur reeds bestaande misdade strafbaar gestel. Dieselfde argument (die bestrawwing deur bestaande misdade) geld by geslagsgemeenskap tussen persone wat binne die verbode grade van verwantskap deur aanneming aan mekaar verwant is. In navolging van die Engelse Reg behoort 'n misdaad van aanhitsing van 'n kind tot die pleging van bloedskande op die wetboek geplaas te word. Weens die eiesoortige aspekte van bloedskande, sal reeds bestaande misdade nie die erns van hierdie gedrag behoorlik kan aanspreek nie.

'n Statutêre onderskeid in die verskillende grade van erns behoort ook volgens die skrywer, soos in die geval van verkragting, by **onsedelike aanranding** getref te word, aangesien verskillende soorte verswarende omstandighede kan bestaan. Die behoud van die misdaad onsedelike aanranding is wel van groot waarde, omdat nie alle vorme van onsedelike aanranding deur die voorgestelde verbodsbepalings van die Suid-Afrikaanse Regskommissie met betrekking tot verkragting, "*sexual violation*" (seksuele skending) en "*oral genital sexual violation*" (oraal-genitale seksuele skending) gedek sal word nie.

Weens die twee huidige teenstrydige benaderings in die Suid-Afrikaanse Reg oor die aard en omvang van die misdaad onsedelike aanranding, behoort uitsluitel deur die Wetgewer verskaf te word en die misdaad statutêr omskryf te word. Die korrekte benadering behoort te wees dat onsedelike aanranding gepleeg word waar 'n onsedelike daad verrig word of waar dreigemente van onmiddellike fisiese geweld in onsedelike omstandighede geuiter word. Die beskuldigde se handeling hoef nie op 'n direkte aanraking van die slagoffer se privaatdele gemik te wees nie. Die toets is die opset waarmee hy die handeling verrig, welke bedoeling uit sy woorde en daede afgelei kan word. Die toevoeging van onsedelike geweld as sulks moet nie vereis word nie. Indien 'n beskuldigde met enige deel van sy liggaam na 'n slagoffer se privaatdele sou mik, of as hy bedoel om die slagoffer onsedelik aan te rand, behoort dit voldoende te wees om die misdaad uit te maak.

Die handeling hoef nie op sigself onsedelike aanranding uit te maak nie (byvoorbeeld om 'n vrou se borste te betas), omdat die beskuldigde se onsedelike bedoeling waarmee hy die daad verrig (deur byvoorbeeld die opset te hê om die vrou se borste te aan te raak, maar dit nie inderdaad gedoen het nie en slegs sy hand uitgesteek het en aangedui het dat hy dit beoog) deurslaggewend kan wees. In hierdie omstandighede moet 'n dreigement (wat in elk geval by die omskrywing van aanranding ingesluit word) van onsedelikheid ook voldoende wees om die misdaad onsedelike aanranding uit te maak, sonder dat daar inderdaad enige fisiese kontak hoef te wees. Die voormelde benadering (ingevoelge waarvan opset vereis moet word) behoort soepel genoeg te wees om verskillende soorte onsedelike gedrag strafbaar te stel. Die Suid-Afrikaanse Regskommissie se voorgestelde omskrywing van onsedelike daede (onder andere by "*compelled or induced indecent acts*" - gedwonge of geïnduseerde onsedelike daede) kan van groot nut wees by die beoordeling van moontlike onsedelike gedrag.

Alhoewel die Engelse en Australiese Reg vir die bestrawwing van "*gross indecency*" ('n **growwe onsedelike daad**) voorsiening maak en die Australiese State verskeie vorme van **anale geslagsgemeenskap** met kinders verbied, bestaan daar nie werklik 'n behoefte in die Suid-Afrikaanse Reg vir die skepping van hierdie misdade nie.

Onnatuurlike geslagsmisdade omvat 'n groot verskeidenheid tipes seksuele gedrag. Bestialiteit het aanvanklik deel van die omskrywing uitgemaak, maar is tans 'n substansiële misdaad. Pedofilie, wat ook 'n verskyningsvorm daarvan is, is nie 'n misdaad of 'n verweer nie, maar 'n seksueel afwykende gedragspatroon ingevolge waarvan volwassenes seksueel tot kinders (wat nog nie puberteit bereik het nie) aangetrokke is. Weinig vervolgings is in die verlede vir onnatuurlike geslagsmisdade ingestel. Die essensie van onnatuurlike geslagsmisdade behels 'n waarde-oordeel oor gedrag, wat van land tot land sowel as tussen verskillende rasse- en ouderdomsgroepe mag verskil. Die meeste vorme van onnatuurlike geslagsmisdade behoort onsedelike aanranding uit te maak, of onder die voorgestelde verbod op "*oral genital sexual violation*" (oraal-genitale seksuele skending) te resorteer. Daar bestaan derhalwe volgens die

skrywer nie meer 'n behoefte vir die bestrawwing van onnatuurlike geslagsmisdade in die Suid-Afrikaanse Reg nie en behoort die misdaad afgeskaf te word.

Alhoewel die dekriminalisasie van **bestialiteit** reeds in 1986 bepleit is, bestaan die misdaad nog steeds en behels dit ernstige, perverse gedrag, wat onbestaanbaar met menswaardigheid en teenstrydig met die natuurlike orde in die samelewing is. Ofskoon voorgestel is dat die *Wet op Dierebeskerming* 71 van 1962, uitsluitlik toepassing by bestialiteit behoort te vind, is die bepalings bedoel vir gevalle waar diere in wrede omstandighede aangehou of behandel word. Indien 'n beskuldigde ingevolge die huidige regsposisie 'n ander persoon (of kind) tot die pleging van bestialiteit sou dwing, doen hy aanspreeklikheid as medepligtige op. Die Regskommissie het in 2002 aanbeveel dat 'n dier se liggaamsdeel in die beoogde omskrywings van "*sexual violation*" (seksuele skending by wyse van onder andere digitale geslagsgemeenskap) en "*oral genital sexual violation*" (oraal-genitale seksuele skending of *fellatio*) as 'n wyse van penetrasie vervat moet word. Hierdie voorstel bring mee dat geen persoon 'n dier se liggaamsdeel mag aanwend om seksuele skending of oraal-genitale seksuele skending met 'n ander persoon te pleeg nie. Die Regskommissie se voorstel vir 'n verbod op "*compelled or induced indecent acts*" (gedwonge of geïnduseerde onsedelike dade) behels dat niemand 'n ander persoon (insluitend 'n kind) mag forseer of manipuleer om onsedelike dade met 'n dier (asook met die beskuldigde, 'n derde party of die slagoffer self) te verrig nie. Hierdie voorstel dek egter nie die pleging van bestialiteit deur 'n beskuldigde self nie. Die misdaad bestialiteit moet derhalwe volgens die skrywer behou word, maar statutêr omskryf word en wel in navolging van die Australiese Reg.

Die Suid-Afrikaanse ***Wet op Seksuele Misdrywe 23 van 1957*** (en veral die bepalings van artikel 14) is al op verskeie geleenthede gekritiseer, weens die diskriminasie teen kinders en jeugdiges op grond van ouderdom en seksuele oriëntasie. Alhoewel skadelike seksuele gedrag met jeugdiges verbied moet word, is die huidige verbodsbepalings ontoereikend. Die bepalings (weer eens van veral artikel 14) voldoen nie meer aan die heersende behoeftes van die gemeenskap nie en behoort in totaliteit hersien te word. Die verwere waaroor 'n beskuldigde tydens 'n vervolging van 'n oortreding van artikel 14 van die *Wet op Seksuele Misdrywe* beskik, is veral onvanpas. (Min of meer dieselfde verwere geld in Engeland en Nieu-Seeland.)

Dit is immers onverstaanbaar waarom 'n beskuldigde kan aanvoer dat 'n kind onder die ouderdom van sestien jaar 'n prostituut is. Dit is tog juis die oogmerk van die *Wet op Seksuele Misdrywe* om kinders en jeugdiges weens hul weerloosheid, seksuele onervarendheid en oordeelsfoute teen verskeie vorme van seksuele gedrag te beskerm. 'n Beskuldigde onder die ouderdom van 21 jaar behoort ook nie oor 'n verweer te beskik nie. Statistieke dui trouens daarop dat die meeste oortreders in kindersake jeugdige is. Jeugdigheid is 'n versagtende faktor by vonnisoplegging en behoort nie 'n verweer by seksuele misdade met kinders en jeugdige te wees nie. As 'n beskuldigde vir die eerste keer van 'n oortreding van artikel 14 aangekla word, behoort dit ook nie 'n verweer uit te maak nie. Seksuele misbruik van kinders is so ernstig dat misdadigers nie

‘n tweede kans gegun behoort te word nie.

Die Suid-Afrikaanse Regskommissie het in 1999 aanbeveel dat ‘n nuwe misdaad “*child molestation*” (kindermolestering) op die wetboek geplaas moet word, om hierdie probleme aan te spreek. In 2002 het die Regskommissie afstand van hierdie aanbeveling gedoen en die misdaad “*acts which cause penetration or indecent acts with certain children with their consent*” (penetrasie-handelinge of onsedelike dae met sekere kinders met hul toestemming) voorgestel om artikel 14 van die *Wet op Seksuele Misdrywe* te vervang. Hierdie aanbeveling word verwelkom, omdat dit ‘n verbod op ernstige seksuele aktiwiteite met kinders plaas, wat voorkeur aan hul belange verleen. Die beoogde geslagsneutrale misdaad verbied enige penetrasie van ‘n kind tussen die ouderdom van twaalf en sestien jaar (wat met ander woorde vaginale penetrasie, anale penetrasie sowel as “*sexual violation*” (seksuele skending) en “*oral genital sexual violation*” (oraal-genitale seksuele skending) sal insluit) en onsedelike dae met kinders onder die ouderdom van sestien jaar, selfs al is toestemming verleen. Ofskoon ‘n beskuldigde wel sekere verwere tot sy beskikking sal hê, val kinderprostitusie weg, wat sal verhoed dat ‘n beskuldigde vervolging of ‘n skuldigbevinding kan ontkom. Soos reeds vermeld, is die voorgestelde omskrywing van “*indecent act*” (onsedelike daad) ‘n waardevolle toevoeging, wat ook by onsedelike aanranding toepassing behoort te vind.

In navolging van die Kanadese misdaad “*corrupting children*” (die korrupsie of bedorwenheid van kinders) behoort ‘n soortgelyke misdaad in die Suid-Afrikaanse Reg opgeneem te word. Hierdie misdaad bestraf gedrag teenoor ‘n kind onder die ouderdom van agtien jaar, welke gedrag in die woning waarin die kind bly, verrig moet word en die kind se morele waardes in gevaar moet stel. Dit omvat die pleging van owerspel, onsedelike gedrag, dronkenskap sowel as waar ‘n beskuldigde onder die invloed van verdowingsmiddels is. Kinders behoort nie aan onaanvaarbare of skadelike seksuele gedrag blootgestel te word nie, omdat dit hul waardes nadelig mag beïnvloed. Die Suid-Afrikaanse Regskommissie beveel wel ‘n misdaad getiteld “*acts which cause penetration or indecent acts committed within the view of certain children or certain mentally impaired persons*” (penetrasie-handelinge of onsedelike dae in die sig van sekere kinders of sekere geestesongestelde persone) aan om die verrigting van ‘n opsetlike “*act which causes penetration*” (‘n penetrasie-handeling) of ‘n onsedelike daad met iemand anders in die sig van onder andere ‘n kind onder die ouderdom van sestien jaar te verbied. Die Kanadese misdaad dek egter ‘n groter verskeidenheid van moontlike skadelike gedrag en behoort oorweeg te word, maar sonder om die verbode handelinge te beperk tot die kind se ouerhuis. Alhoewel so ‘n misdaad dalk te wyd geformuleer sal wees, behoort kinders op alle plekke en te alle tye beskerming teen hierdie tipe gedrag te geniet.

Die Suid-Afrikaanse *Wet op Films en Publikasies* 65 van 1996¹ reël die bestrawwing van **kinderpornografiese aktiwiteite**. Alhoewel die Wet tussen films en publikasies onderskei, ontbreek riglyne oor die benadering wat tot pornografiese materiaal gevolg behoort te word. Die maatstawwe wat in Nieu-Seeland toegepas word, behoort aanwending in die Suid-Afrikaanse Reg te vind, omdat dit van groot waarde kan wees.

Kinders moet behoorlike beskerming teen toegang tot skadelike pornografiese (volwasse) materiaal weens die nalatigheid van ander persone geniet, omdat dit kinders nadelig mag beïnvloed en slegte gevolge kan inhou. Dit sal byvoorbeeld die geval wees waar kinders in hul ouerhuise toegang tot pornografiese films het. Die Kanadese misdaad "*corrupting children*" (die korrupsie of bedorwenheid van kinders) mag, soos reeds hierbo uitgewys, in hierdie verband van waarde wees. Die misdaad verbied immers enige gedrag ingevolge waarvan kinders se morele waardes aan slegte invloede blootgestel word. Alle kinderpornografiese misdade behoort in een enkele verbodsbepaling vervat te word. Dit sal ook meer prakties wees om die bepaling in die voorgestelde konsepwet ("*Sexual Offences Bill*") te vervat, sodat alle misdade met kinderslagoffers gekonsolideer word.

Deurbrake op die gebied van moderne tegnologie, veral in die vorm van rekenaars en die instelling van die Internet, bemoeilik voorts enige kontrole oor die vervaardiging, verspreiding, invoer sowel as besit van kinderpornografie. Internet-diensverskaffers ondervind ook aansienlike probleme om hul webwerwe en toegang tot kinderpornografie na behore te monitor. In die meeste lande voldoen die bestaande wetgewing nie aan die heersende behoeftes nie en moet dit hersien word. Die leemtes in die Suid-Afrikaanse Reg met betrekking tot die gebruik van rekenaarstelsels en die Internet as medium vir kinderpornografiese aktiwiteite moet dringend volgens die skrywer aangespreek word. In navolging van die Kanadese Reg behoort die uitsending, beskikbaarstelling of uitvoer van kinderpornografie sowel as besit vir die doel van die uitsending, beskikbaarstelling of uitvoer daarvan, die opsetlike verkryging van toegang tot kinderpornografie en "*luring a child*" (aanlokking van 'n kind) deur middel van 'n rekenaarsisteem met die doel om 'n seksuele misdaad met die kind te pleeg, verbied te word. Indien kinderpornografie (asook kinderprostitusie) deel van georganiseerde misdaad vorm, moet dit 'n afsonderlike misdaad uitmaak en swaar bestraf word.

Die Regskommissie se aanbeveling dat 'n misdaad "***child prostitution***" (**kinderprostitusie**), wat verskeie onsedelike dade en penetrasie-handelinge ("*an act which causes penetration*") met kinders teen vergoeding, leef van die opbrengste van kinderprostitusie, die advertering vir of organisering van "*child sex tours*" sowel as die "*promotion of a sexual offence with a child*" (bevordering van 'n seksuele misdaad met 'n kind) verbied, word ondersteun. Dit is in navolging van veral die Australiese en Nieu-Seelandse Reg. Alhoewel die *Wet op Kindersorg* 74 van 1983 reeds sedert 1999 die kommersiële seksuele eksploitering van kinders aanspreek, is die

¹ Daar moet vermeld word dat by die ter perse gaan daar reeds 'n Wetsontwerp ter wysiging van die *Wet op Films en Publikasies* in die Parlement ter tafel gelê is.

Regskommissie se voorstel meer omvangryk en moet dit gevolg word - veral aangesien “*child prostitution*” saam met die ander seksuele misdade in een omvattende wet (die voorgestelde “*Sexual Offences Bill*”) gekonsolideer word.

“**Stalking**” (**agtervolging**) of kriminele teistering word spesifiek in Kanada, Australië en Nieu-Seeland verbied. In Engeland maak dit die misdaad aanranding uit. In Suid-Afrika word “*stalking*” en teistering by die woordskrywing van gesinsgeweld in die *Wet op Gesinsgeweld* 116 van 1998 ingesluit as deel van die verbode gedrag wat ‘n slagoffer se veiligheid, gesondheid of welsyn kan skaad. In 1999 was die Suid-Afrikaanse Regskommissie van mening dat ‘n misdaad “*stalking*” wel op die wetboek geplaas behoort te word, omdat die *Wet op Gesinsgeweld* nie voldoende beskerming of remedies aan slagoffers verleen nie. Alhoewel hierdie leemte wel aangespreek behoort te word, word dit betwyfel of enige verbodsbepaling ooit alle vorme van “*stalking*” of teistering na behore sal kan dek.

Ofskoon “**female genital mutilation**” (**skending van vroulike geslagsdele**) in Engeland, Kanada, Australië en Nieu-Seeland verbied word, word manlike besnydenis nie strafbaar gestel nie. In Suid-Afrika is daar slegs ‘n verbod op die praktyk van besnyding in die Noordelike Provinsie. Daar blyk op hierdie stadium geen behoefte in die Suid-Afrikaanse Reg vir ‘n verbod op die skending van vroulike geslagsdele te wees nie. Daar behoort wel ondersoek ingestel te word na die voorkoms van hierdie gedrag in die praktyk, met die oog op die moontlike bestrawwing daarvan.

In navolging van die Australiese posisie, het die Suid-Afrikaanse Regskommissie in 1999 aanbeveel dat ‘n nuwe misdaad getiteld “***persistent sexual abuse of a child***” (**volgehoue seksuele mishandeling van ‘n kind**) op die wetboek geplaas moet word. In sy verslag van 2002, het die Regskommissie egter nie weer die skepping van hierdie misdaad aanbeveel nie. Die weglating daarvan word betreur en dit word deur die skrywer aanbeveel dat die aanvanklike beoogde misdaad “*persistent sexual abuse of a child*” wel deel van die konsepwet moet uitmaak. Dit is in die praktyk moeilik, waar verskeie seksuele misdade met kinders oor ‘n lang tydperk gepleeg is, om spesifieke besonderhede rakende die verskillende voorvalle vanaf die jong slagoffers te bekom. Kinders kan nie altyd die detail van die dade, of die volgorde van gebeure en datums onthou nie. Hierdie aspekte maak dit moeilik vir die Staat om spesifieke handelinge en datums te bewys en nadere besonderhede te verskaf, indien dit deur die verdediging aangevra word. Selfs al sou daar geargumenteer word dat die voorgestelde misdaad ‘n beskuldigde se konstitusionele regte skend, deurdat hy byvoorbeeld ‘n moontlike alibi of mediese getuie in sy guns weens die tydsverloop ontsê word, geld dieselfde argument ook by die toepassing van artikel 94 van die Suid-Afrikaanse *Strafproseswet*, wat tans in die praktyk aangewend word. Alhoewel artikel 94 wel die probleemsituasie kan oorbrug, verleen dit nie voldoende erkenning aan die unieke en verswarende aard van die pleging van verskeie seksuele misdade oor ‘n lang tydperk met kinders nie. Weens hierdie faktor behoort sodanige gedrag afsonderlik strafbaar gestel te word.

Die reël dat indien **verskillende seksuele dade in die verloop van een voorval** gepleeg word, dit **meerdere misdade** in die Engelse en Australiese Reg uitmaak, behoort vir moontlike aanwending in die Suid-Afrikaanse Reg ondersoek te word. Hierdie toedrag van sake geld nie in die Suid-Afrikaanse praktyk nie. Indien 'n beskuldigde 'n vrou verkrag terwyl hy byvoorbeeld haar borste sou betas, word hy gewoonlik net van verkragting aangekla. Omdat sy gedrag in werklikheid die misdade verkragting sowel as onsedelike aanranding uitmaak, behoort die gevaar van 'n vermenigvuldiging van skuldigbevindings (waarop artikel 83 van die *Strafproseswet* betrekking het) nie ter sprake te kom nie. Die vereistes van (om dieselfde voorbeeld te gebruik) onsedelike aanranding vorm immers nie elemente van die misdaad verkragting nie.

PROSEDURELE REG EN DIE EVALUASIE VAN KINDERS SE GETUIENIS

Die vereiste bepaling van kindergetuies se **bevoegdheid** en die daaropvolgende vorm van getuienislewering, soos dit tans in die howe geskied, is onaanvaarbaar. Kinders se onbeëdigde getuienis is nie minder betroubaar as hul beëdigde getuienis nie. Daar is geen verband tussen 'n getuie se ouderdom en sy begrip van die betekenis van die eed nie. Misdadigers word nie vermoed onbevoegde getuies te wees, bloot omdat hulle aan byvoorbeeld oneerlikheidsmisdade skuldig bevind is nie. Geen bevoegdheidstoets kan in elk geval ooit werklik effektief of aanduidend van bevoegdheid wees nie. Kinders se taalgebruik, ouderdom en ontwikkelingsvlak word ook nie altyd in die praktyk in aanmerking geneem nie, veral waar die dienste van tolke of tussengangers aangewend word. Kommunikasieprobleme en verkeerde vertolkings mag in hierdie gevalle aanleiding tot misverstande gee. Daar word saamgestem met die Suid-Afrikaanse Regskommissie se mening dat alle kinders onder die ouderdom van agtien jaar vermoed moet word, bevoeg te wees, tensy hulle nie oor die vermoë beskik om vrae te begryp en verstaanbare antwoorde te gee nie, in welke geval howe redes vir die onbevoegdheidsbevinding moet verskaf. As die kind op die oog af bevoeg blyk te wees, behoort hy (of sy) vermaan te word om die waarheid te praat nadat hy op die impak van leuens gewys is. Sy getuienis moet eers aan die einde van die saak beoordeel word. Howe is immers weens ervaring op moontlike gevare in kinders se getuienis bedag.

Strafregtelike verrigtinge vind as 'n reël in 'n ope hof in 'n beskuldigde se teenwoordigheid plaas, tensy dit in die belang van geregtigheid is dat 'n verhoor *in camera* gehou word. **Alternatiewe wyses van getuienisaflegging** deur kinderslagoffers van seksuele misdade lewer 'n aansienlike bydrae tot hul beskerming teen sekondêre viktimisering deur die hofproses. Ofskoon 'n beskuldigde 'n getuie moet waarneem, geld die omgekeerde nie. Dit is immers in die belang van geregtigheid en die soektog na die waarheid dat kinders oor seksuele misdade getuig, sodat relevante en waardevolle inligting aan die howe geopenbaar word. Kinders is minder huiwerig om oor die misdade te getuig indien hulle van dié maatreëls gebruik mag maak. Die prosedures skakel direkte konfrontasies met beskuldigdes uit, verminder aggressie teenoor kinders en doen weg met die vernederende, intimiderende, pynlike ervaring van getuienisaflegging in 'n ope hof.

Artikel 170A van die Suid-Afrikaanse *Strafproseswet* 51 van 1977 (die tussenganger-prosedure) maak voorsiening vir getuienisaflegging deur middel van enige elektroniese of ander toestelle, onder andere 'n geslotekringteleviesistelsel. Kindergetuies onder die ouderdom van agtien jaar kwalifiseer om op hierdie wyse te getuig indien hulle weens getuienislewering aan "*onredelike geestespanning of -lyding*" blootgestel sal word. 'n Tussenganger word dan aangewys, deur wie se bemiddeling die kinders mag getuig. Die tussenganger-prosedure is 'n waardevolle middel vir kindergetuies se beskerming en bevorder hul beste belang. Die prosedure toon egter verskeie leemtes, wat dringend aangespreek moet word.

Die maatstaf van die blootstelling van kindergetuies onder die ouderdom van agtien jaar aan "*onredelike geestespanning of -lyding*" is te streng. Dit vereis erger of ernstiger trauma as wat normaalweg met getuienislewering in 'n hof gepaard gaan, wat tot 'n selektiewe toepassing van die prosedure lei. Indien daar nie aangetoon kan word dat 'n kind aan "*onredelike geestespanning of -lyding*" blootgestel sal word nie, moet die kind *in camera* in die beskuldigde se teenwoordigheid getuig, wat 'n geweldige traumatiese en angswekkende belewenis vir die meeste kinderslagoffers van seksuele misdade is. Die blootstelling aan "*onredelike geestespanning of -lyding*" word nie ingevolge die bepalings van artikel 158 van die *Strafproseswet* (die televisie-prosedure) vereis, alvorens 'n getuie by wyse van 'n geslotekringteleviesistelsel mag getuig nie. Dit bring mee dat die televisie-prosedure in die praktyk makliker toepassing vind as die tussenganger-prosedure. Volwasse getuies en selfs beskuldiges mag in terme van artikel 158 by wyse van 'n geslotekringteleviesistelsel getuig, terwyl die aanwending van die tussenganger-prosedure kinders ontsê kan word indien daar nie aan die streng toets voldoen word nie. Die belang van geregtigheid verg dat die tussenganger-prosedure tot **alle** kindergetuies onder die ouderdom van agtien jaar se beskikking behoort te wees, sonder dat daar eers aan 'n maatstaf van "*onredelike geestespanning of -lyding*" voldoen moet word. Daar behoort derhalwe weggedoen te word met die maatstaf van "*onredelike geestespanning of -lyding*".

Die bestaande tussenganger-prosedure is ook onkonstitusioneel, omdat daar tans teen kinders op grond van hul ouderdom gediskrimineer word. Dit is onbillik dat hierdie prosedure nie in gevalle waar agtienjarige meisies op 'n gewelddadige wyse deur 'n bende verkrag is of 'n agtienjarige seun of meisie die intellektuele of verstandelike vermoëns van 'n jong kind het, toepassing vind nie. Volwassenes behoort ook deur middel van 'n tussenganger te getuig indien hierdie prosedure in die belang van hul fisiese of geestelike welsyn is. Die aanbeveling van die Suid-Afrikaanse Regskommissie dat 'n kategorie van weerlose getuies (onder andere kindergetuies en slagoffers van seksuele misdade) geskep moet word, word ondersteun, omdat dit sal wegdoen met die huidige prosedure wat, volgens die skrywer se mening, teen kinderslagoffers diskrimineer deur "*onredelike geestespanning of -lyding*" tydens getuienisaflegging te vereis.

'n Verdere nadeel van die tussenganger-prosedure is dat howe nie altyd kindergetuies se ware ouderdom, fisiese voorkoms en ontsteldheid op die televisieskerm kan waarneem nie. Daar word dus nie gelet op hoe weerloos en klein die slagoffer in vergelyking met die beskuldigde is nie. Aanklaers en, waar nodig, tussengangers moet hierdie aspekte onder die howe se aandag bring. Dit is voorts belangrik dat tussengangers toegelaat moet word om voor die verhoor kontak met kindergetuies op te bou, sodat 'n gemaklike verhouding tussen die getuie en die tussenganger opgebou kan word. Riglyne moet dus geformuleer word oor die aard van die verhouding en kontak tussen tussengangers en kindergetuies, veral met die oog op die bepaling van die tyd en plek van die eerste ontmoeting, verantwoordeliksheidsaanvaarding vir die kinders en hoe die getuie tydens verdagings hanteer behoort te word. Alhoewel die *Strafproseswet* reeds gewysig is om die toelaatbaarheid van getuienis te reël wat deur bemiddeling van 'n onbevoegde tussenganger gelewer is, moet wetgewing volgens die skrywer spesifieke kwalifikasies en vaardighede vir tussengangers voorskryf, aangesien 'n tussenganger wat nie behoorlik gekwalifiseer is nie 'n negatiewe invloed op 'n kinderslagoffer se getuienis kan hê.

'n Punt van kritiek wat teen die tussenganger-prosedure gelewer word is dat, indien identiteit in geskil is, kinderslagoffers 'n beskuldigde fisies in die hof as dader moet uitken. Dit beteken dat kinders die hofsaal moet binnegaan om die beskuldigde te identifiseer, wat verdere trauma vir kindergetuies meebring. Dit word voorgestel dat identifikasie veel eerder moet geskied, nadat die kind se getuienis afgehandel is, soos wat die geval in Nieu-Suid-Wallis (Australië) is. Dit sal tot gevolg hê dat blootstelling aan 'n beskuldigde tot die absolute minimum beperk word. 'n Ander oplossing volgens die skrywer sal wees om foto-albums vir uitkenningsdoeleindes saam te stel. Dit sal meebring dat die kindergetuie nie die beskuldigde van aangesig tot aangesig hoef uit te ken nie. Daar behoort nie sprake van enige onreëlmatigheid te wees indien die albums aan soortgelyke voorskrifte as wat by uitkenningsparades geld, voldoen nie. (Dit sal onder andere behels dat daar 'n minimum hoeveelheid foto's moet wees waarop die vereiste aantal persone met 'n soortgelyke voorkoms uitgebeeld moet word.) Uitkennings by wyse van foto's sal hou nie nadele vir beskuldigdes in nie, maar sal tot kindergetuies se herstelproses bydra. Selfs volwasse slagoffers sal hierby baat kan vind.

'n Verdere punt van kritiek wat teen die tussenganger-prosedure geopper word, is dat kinders steeds aan kruisondervraging onderwerp word. Daar word egter nie met hierdie argument saamgestem nie. Dit is 'n fundamentele aspek van 'n billike verhoor dat beskuldigdes oor 'n reg beskik om die getuienis teen hulle te toets. Howe moet juis in 'n posisie wees om kindergetuies se geloofwaardigheid te bepaal. In die afwesigheid van kruisondervraging mag 'n foutiewe, maar *bona fide*, uitkenning byvoorbeeld nie ontbloot word nie. Dit sal onreëlmatig wees om beskuldigdes hul reg op kruisondervraging te ontnem. Die tussenganger-prosedure is van aansienlike waarde by die beskerming van kindergetuies se beste belang en moet behou word, maar die geïdentifiseerde leemtes en probleme in die Suid-Afrikaanse Reg moet dringend aangespreek word.

Die gebruik van **skerms en eenrigtingspieëls** behoort volgens die skrywer, in navolging van die Engelse, Kanadese, Australiese en Nieu-Seelandse Reg, spesifiek in die *Strafproseswet* vermeld te word. Hierdie alternatiewe maatreëls skakel oogkontak tussen kindergetuies en beskuldiges uit en verminder die kinders se trauma en angs. Die gebruik van hierdie hulpmiddels is in die belang van geregtigheid, omdat 'n getuie immers nie verplig kan word om na 'n beskuldigde te kyk nie. Alhoewel hierdie hulpmiddels selde in die praktyk aangewend word, is dit 'n goedkoop alternatief vir die televisie-prosedure en kan dit met vrug gebruik word in howe waar die fasiliteite vir 'n geslotekringtelevisiestelsel ontbreek. Die skerms en spieëls verleen visuele beskerming aan kinders, bevorder hul fisiese en geestelike welsyn, laat hulle meer op hul gemak voel en benadeel nie 'n beskuldigde nie, omdat dit nie sy reg op 'n billike verhoor of kruisondervraging skend nie. Die argumente en voorstelle hierbo met betrekking tot die trauma verbonde aan die uitkenning van 'n beskuldigde as dader geld ook hier. Alhoewel die doel met die aanwending van die alternatiewe maatreëls (en wel 'n skerm, 'n eenrigtingglas en die tussenganger-prosedure) is om kinders teen sekondêre viktimisering deur die regstelsel en of hofprosedures te beskerm, veroorsaak enige aangesig-tot-aangesig konfrontasie met 'n beskuldigde juis verdere trauma vir die kindergetuie.

In Engeland, Kanada en Australië is kinders op **morele bystand** tydens getuienislewering geregtig. Alhoewel die verlening van bystand nie uitdruklik statutêr in Suid-Afrika gemagtig word nie, word persone wel in die praktyk toegelaat om tydens getuienisaflegging emosionele bystand aan kinders te verleen. Dit geskied egter selektief en sonder dat die rol van die 'n ondersteunende persoon uitgeklaar word. Kinders behoort seggenskap in die aanstelling en keuse van 'n ondersteunende persoon te hê, omdat hulle gewoonlik huiwerig is om intieme detail aan ander persone te openbaar. Die Suid-Afrikaanse Regskommissie se aanbeveling dat bystand tydens getuienisaflegging aan alle slagoffers van seksuele misdade verleen moet word, word derhalwe ondersteun. Die teenwoordigheid van die ondersteunende persoon sal die kind op sy gemak stel, veral waar 'n vreemde persoon as tussenganger optree. Omrede geen inmenging mag geskied nie, sal dit nie die pligte van die tussenganger affekteer nie, maar die kind se trauma aansienlik verminder.

Die indiening van **video-opnames** van kinders se verklarings is, onderhewig aan sekere voorwaardes, algemene praktyk in Engeland, Kanada, Australië en Nieu-Seeland. Hierdie prosedure is wel voordelig en kan tot die beskerming van kinders se beste belang bydra. Omdat die opname gewoonlik kort na die voorval gemaak word, terwyl die gebeure nog vars in die kind se geheue is, veroorsaak hierdie prosedure (in teenstelling met die tussenganger-prosedure) bykans geen trauma vir die kind nie. Dit is ook 'n waardevolle bron van geheueverfrissing, veral as die kind nie kan lees nie. Omdat kinders nie in 'n ope hof oor die intieme en vernederende besonderhede van die seksuele misdade hoef te getuig nie, verleen die video-prosedure erkenning aan hul reg op menswaardigheid en fisiese integriteit.

Die opname is partymaal die enigste getuienis van 'n baie jong kind wat na 'n lang tydsverloop nie meer die detail van die gebeure kan onthou nie. Ondervraging deur 'n deskundige op die gebied van kommunikasie met kinders in 'n gemoedelike atmosfeer kan ook die kind se trauma en spanning verminder. Die opname is 'n meer betroubare en korrekte bron van die kind se weergawe en verskaf 'n getroue en juiste beeld (aan die jurie in die regsvergelingslande) van die kind se ouderdom, fisiese voorkoms, emosies, gebare, oudersdomsverwante taalgebruik en woordeskat. Die verloop van die ondervraging sowel as die gebruik van onbehoorlike tegnieke of vrae kan waargeneem word. Deskundige getuies kan ook die opname gebruik om 'n opinie oor die misdaad en die impak daarvan op die kind te vorm.

Die moontlike kritiek dat 'n beskuldigde se reg op 'n billike verhoor aangetas word, is nie korrek nie. Die kind is immers vir kruisondervraging beskikbaar. Die Suid-Afrikaanse Regskommissie se kritiek dat video-opnames vir kruisondervraging gebruik kan word en op selfstawing neerkom, gaan nie op nie. Selfs al word die opname vir kruisondervragingdoeleindes aangewend, geskied dit in elk geval tans in die praktyk met betrekking tot geskrewe verklarings. Geskrewe verklarings word in detail tydens kruisondervraging aangewend, terwyl dit nie eens die woordelike en presiese verbale weergawe van slagoffers bevat nie. Dit sal anders wees in die geval van video-opnames, wat ook 'n ideale eerste aangifte van 'n misdaad kan uitmaak. Video-opnames is ook nie noodwendig selfstawend van aard nie. Daar is gewoonlik nie sprake van meerdere konsultasies en onderhoude by die video-prosedure nie, wat kinders se trauma aansienlik sal verminder. Die gebruik van video-opnames hou by verre meer voordele as die tussenganger-prosedure in en behoef dringende ondersoek volgens die skrywer (in navolging van die regsposisie in Engeland, Kanada, Australië en Nieu-Seeland) as 'n verdere moontlike statutêre alternatiewe prosedure vir getuienisaflegging deur kinders.

Anatomies-korrekte poppe is 'n waardevolle bron vir die verkryging van inligting van seksuele misdade van baie jong kinders, maar behoort slegs aangewend te word as daar mediese of fisiese staving vir die seksuele aantygings is. Aangesien die effektiwiteit en betroubaarheid van hierdie hulpmiddel nie deur navorsing of gesag gestaaf word nie, moet oorhaastige afleidings suiwer op grond van kinders se gedragpatrone of gebruik van die poppe vermy word.

Die Suid-Afrikaanse Reg behoort in navolging van die Engelse en Australiese Reg voorsiening te maak vir die **vrystelling van hofbywoning** deur 'n kind. Dit sal byvoorbeeld die geval wees waar die kind nie die enigste getuie oor die voorval is nie, of waar daar 'n noue verwantskap tussen die kind en die beskuldigde bestaan. Daar moet egter 'n groot risiko bestaan dat getuienisaflegging deur die kind tot ernstige emosionele of sielkundige trauma vir die kind sal lei of dat die verhouding tussen die partye daardeur skade berokken sal word, alvorens die kind verskoon sal word.

Hierdie situasies kom dikwels in die Suid-Afrikaanse praktyk voor. Daar mag meer as voldoende getuienis wees om die beskuldigde met die misdaad te verbind, byvoorbeeld ooggetuies se weergawes, mediese staving en DNA (DNS)-verslae, wat meebring dat die kind nie hoef te getuig nie. Dit maak nie sin dat die kind onder hierdie omstandighede die trauma van getuienisaflegging en kruisondervraging moet deurmaak nie. Sou 'n aanklaer tans nie die kind tydens die verhoor roep om te getuig nie, versoek die verdediging die hof gewoonlik om 'n nadelige afleiding van hierdie versuim te maak. Die verdediging spekuleer ook oor moontlike afwykings deur die kind van sy verklaring, dat die kind 'n gebrekkige of geen geheue omtrent die gebeure het nie en of dat die moontlikheid bestaan dat die kind voorgesê of beïnvloed is. Howe behoort derhalwe oor 'n diskresie te beskik om op aansoek van enige party 'n kind van hofbywoning vry te stel indien dit nie nodig is vir die regverdige beregting van die saak of 'n nadelige afleiding regverdig nie.

Die Suid-Afrikaanse Reg behoort ook volgens die skrywer in navolging van die Australiese Reg voorsiening te maak vir **verdaging**s op 'n gereelde basis tydens die verhoor en dat dit selfs van regslui verwag mag word om nie **amptelike hofdrag** te dra nie. In Nieu-Suid-Wallis, byvoorbeeld, mag **sitplekke** ook verander word om oogkontak met 'n beskuldigde uit te skakel. Hierdie maatreëls is ook in 'n kind se beste belang en hou geen nadele vir beskuldigdes in nie, terwyl dit merendeels dien om kindergetuies op hul gemak te stel.

Die alternatiewe maatreëls vir getuienislewering deur kinders - en meer spesifiek getuienisaflegging by wyse van 'n geslotekringteleviesistelsel, die indiening van video-opnames, die gebruik van skerms en eenrigtingglas asook die verlening van morele bystand - is nie **onkonstitusioneel** nie. Hierdie prosedures is in belang van geregtigheid en beskerm kindergetuies se geestelike en fisiese welsyn, sonder dat dit ten koste van 'n beskuldigde se regte geskied. Die beskuldigde behou steeds sy reg op kruisondervraging en 'n billike verhoor. In die afwesigheid van hierdie maatreëls moet getuienisaflegging deur die kind op die konvensionele wyse in die beskuldigde se teenwoordigheid geskied, wat die kindergetuie tot stilswye kan dwing en mag traumatiseer. Dit is die skrywer se submissie dat die maatreëls 'n regverdige balans handhaaf. Die getuie is sig- en hoorbaar vir al die partye en word aan kruisondervraging onderwerp. Die gebruik van die alternatiewe maatreëls vergemaklik howe se taak om die waarheid vas te stel, omdat die prosedures kinders meer op hul gemak stel sodat hulle vollediger weergawes verskaf. Indien die maatreëls nie in die belang van geregtigheid is nie, sal howe aansoeke in dié verband van die hand wys.

By die oorweging van die toepassing van alternatiewe maatreëls moet 'n afweging van die kind se belange enersyds en 'n beskuldigde se belange andersyds plaasvind. Indien 'n hof sou bevind dat die alternatiewe prosedures nie toepassing moet vind nie, behoort redes vir hierdie bevinding verskaf te word. Howe moet let op sowel die weerlose getuie se wense (afhangend van ouderdom en volwassenheid) as 'n deskundige se opvattinge en sienings in dié verband. Die aanbeveling van die Regskommissie dat aanklaers in seksuele sake statutêr verplig behoort te word om 'n

getuie, 'n kind, sy ouer, voog of persoon *in loco parentis* van die alternatiewe maatreëls in te lig, voordat die verhoor 'n aanvang neem, word ondersteun. Howe behoort vas te stel of hierdie plig inderdaad nagekom is.

Hoorsê-getuienis is as 'n reël ontoelaatbaar in die Suid-Afrikaanse Reg. Getuienis oor die eerste rapport van 'n slagoffer van 'n seksuele misdaad is wel 'n uitsondering. In navolging van die Engelse en Kanadese Reg behoort hoorsê-getuienis volgens die skrywer toelaatbaar te wees waar 'n persoon weens afsterwe, of 'n geestes- of fisiese toestand nie getuienis kan lewer nie, nie opgespoor kan word nie ('n situasie wat dikwels in die Suid-Afrikaanse opset en omstandighede voorkom) of as gevolg van vrees of intimidasie en die blootstelling aan spanning of angs nie getuienis kan lewer of voltooi nie.

Dit blyk uit navorsing dat daar 'n behoefte in die Suid-Afrikaanse Reg vir die skepping van statutêre riglyne oor toelaatbare **kruisondervraging** van veral kindergetuies bestaan. Kruisondervraging is 'n geweldige traumatiese, spanningsvolle en angswekkende ondervinding vir enige persoon, maar veral vir kinders. Uitgerekte, intimiderende en intieme kruisondervraging is ook traumaties, selfs vir volwassenes, veral indien getuies die vernederende gebeure in die fynste detail moet onthou en beskryf. Kindergetuies behoef beskerming teen onbehoorlike kruisondervraging. Dit is immers maklik om deur middel van vaardige kruisondervraging 'n wanpersepsie oor hul geloofwaardigheid te skep. Leidende, misleidende, verwarrende en manipulerende vrae mag hul antwoorde beïnvloed, verdere getuienislewering onmoontlik maak en weersprekings of teenstrydighede tot gevolg hê. Kinders mag ook antwoorde verskaf wat glad nie sin maak nie of hulself weerspreek en vrae op 'n ander wyse interpreteer as die bedoeling waarmee dit gestel is. Navorsing toon aan dat kinders probleme met veral chronologiese volgorde, mates, tyd, skatting, abstrakte redenasies en ander mense se beweegredes of optrede ondervind, wat dit onregverdig maak om van hulle spesifieke besonderhede of detail oor tye en plekke te verwag. Die blote feit dat vrae deur volwassenes gestel word mag kinders ook intimideer.

Alhoewel howe in Suid-Afrika oor 'n diskresie beskik om lang, uitgerekte en onbillike kruisondervraging te verbied, behoort statutêre riglyne in navolging van die Engelse Reg (waar 'n geskrewe gedragskode onder andere ingevoer is) en die Australiese Reg oor die toelaatbare kruisondervraging van veral kinders geformuleer te word. Howe moet ter beskerming van 'n kind se beste belang verseker dat sy (of haar) getuienis duidelik is, dat hy vrae behoorlik verstaan en, waar nodig, dat onverstaanbare antwoorde opgeklar word. Vrae moet 'n kind se ouderdom, ervaring en ontwikkeling in ag neem. Die skrywer beveel aan dat die volgende aspekte oorweging tydens die formulering van statutêre riglyne behoort te geniet:

- dat geen lang stellings met verskeie opsies, waarop 'n kind dan met 'n enkele antwoord moet reageer, gemaak mag word nie;

- dat geen verkeerde stellings oor die kind se antwoorde of hoofgetuie nis gemaak mag word nie;
- dat vrae wat antwoorde aan 'n kind insinueer of 'n keuse tussen opsies bied, waarvan nie een met die gebeure soos wat dit werklik plaasgevind het, ooreenstem nie, vermy moet word (Kinders mag verward of selfs kwaad raak en hulself weerspreek indien antagonistiese stellings hulle onder druk plaas.);
- dat geen onverstaanbare taal teenoor kinders gebesig word nie;
- dat herhalende, suggestiewe en dubbelsinnige vrae vermy moet word;
- dat sarkastiese en verkleinerende vrae ontoelaatbaar is;
- dat vrae waardeur daar op "ja" of "nee" antwoorde aangedring word, nie teenoor kinders gebruik behoort te word nie;
- dat slagoffers van seksuele misdade (in navolging van die Australiese Reg) nie tydens kruisondervraging aan onnodige angs, spanning of vernedering blootgestel word nie. Howe behoort uitgerekte kruisondervraging van 'n slagoffer vir 'n aansienlike tydperk in detail oor intieme besonderhede te verbied, omdat dit sy (of haar) menswaardigheid mag skend;
- dat sogenaamde "visvang-ekspedisies" nie toegelaat sal word nie; en
- dat verwarrende, misleidende, onbehoorlike, irrelevante, skandalige, afstootlike, onsedelike, beledigende en vulgêre vrae (in navolging van die posisie in Nieu-Seeland en die *Northern Territory*, Australië) ontoelaatbaar is.

Slagoffers van seksuele misdade moet as 'n reël by die eerste redelike geleentheid 'n **eerste rapport** oor die voorval maak. Die onlangse klagte (die "hue and cry"-reël) in seksuele misdade is reeds in Kanada afgeskaf en aanbevelings tot hierdie effek is in Engeland en Australië gemaak. Alhoewel die Suid-Afrikaanse Regskommissie ten gunste van die behoud van die eerste rapport-reël is, behoort die reël eerder na die skrywer se mening afgeskaf te word. Daar is geen rede waarom seksuele misdade nie op dieselfde wyse as ander misdade bewys en verhoor kan word nie. Die probleem is voorts dat die reël 'n stereotipiese reaksie van slagoffers van seksuele misdade veronderstel. Ondervinding in die praktyk het egter geleer dat slagoffers van seksuele misdade, en veral kinders, eers na 'n aansienlike lang tydsverloop (en soms nooit) 'n rapport oor die gebeure maak. Daar mag verskeie redes vir die huiwering of versuim bestaan. Dit sal dus verkeerd wees om, ongeag verskillende omstandighede en die slagoffer se ouderdom en of trauma, beskuldigdes die voordeel van 'n lang tydsverloop of die afwesigheid van 'n eerste rapport te gee indien hulle die toedrag van sake veroorsaak het deur byvoorbeeld die slagoffer met ernstige liggaamlike geweld te dreig. Die eerste rapport-reël behoort derhalwe afgeskaf te word.

Indien die reël nie in die Suid-Afrikaanse Reg afgeskaf word nie, behoort deskundige getuie nis in navolging van die Australiese Reg vereis te word om slagoffers se optrede in die regte perspektief te plaas. Alvorens die slagoffer se gedrag beoordeel word, moet al die omstandighede in ag geneem word. Die eerste rapport-getuie nis behoort ook sonder meer toegelaat te word, sodat dit howe van hulp kan wees by die bepaling van die waarheid. Die getuie nis behoort dan

eers aan die einde van die saak geëvalueer te word.

Die aanbeveling van die Suid-Afrikaanse Regskommissie dat die **versigtigheidsreëls** in seksuele geslagsmisdade en kindersake uitdruklik herroep moet word, word onderskryf. Daar bestaan geen rede waarom die getuienis van kinders en slagoffers van seksuele misdade as 'n reël onbetroubaar geag moet word nie. Die versigtigheidsreëls belemmer die soektog na die waarheid en diskrimineer teen veral kinders op grond van hul ouderdom, deurdat dit hul reg op gelykheid skend. Daar is geen bewyse dat slagoffers van seksuele misdade meer geneig is om aantygings te fabriseer nie, nog minder is daar 'n regsbasis op grond waarvan hul getuienis in twyfel getrek behoort te word. Fabrikasie is nie net tipies van seksuele misdade nie, maar kom ook in ander sake voor. Die indruk word geskep dat daar 'n swaarder bewyslas op slagoffers van seksuele misdade rus, wat nie die geval is nie. Navorsing het voorts aangetoon dat kinders nie sonder meer onbetroubare getuies is nie. Die essensiële vraag is of die slagoffer (of kind) geglo kan word.

Daar is geen statutêre riglyne in Suid-Afrika, Engeland, Kanada, Australië en Nieu-Seeland oor die aanbieding van **mediese getuienis** in seksuele sake nie. Die Suid-Afrikaanse *Strafproseswet* 51 van 1977 behoort volgens die skrywer gewysig te word om voorsiening te maak vir statutêre riglyne oor mediese getuienis in verband met beserings wat deur slagoffers opgedoen is. Medici behoort onder andere verplig te word om alle beserings skriftelik te dokumenteer en, indien nodig, hul waarnemings van afwykings in byvoorbeeld 'n jong meisie se geslagsdele te notuleer. Dit het al in die praktyk voorgekom dat daar 'n mediese diagnose mag wees wat kan verduidelik waarom 'n jong meisie se maagdevlies byvoorbeeld nie weens die penetrasie geskeur was nie. In sommige gevalle was die J88-vorm van mediese ondersoek van 'n slagoffer van bykans geen waarde nie, omdat behoorlike bevindings ontbreek het, die bevindings nie gemotiveer kon word uit die inhoud van die verslag nie of die vorm nie behoorlik voltooi was nie. Onvolledig of onbehoorlik voltooide vorms kan 'n besluit om strafregtelike vervolging in te stel of die sukses van sodanige vervolging wesenlik beïnvloed.

Alhoewel dokters die aard van die beweerde misdaad (byvoorbeeld verkragting) behoort te notuleer, behoort hulle nie ook die slagoffer se verdere mededelings oor die misdaad (byvoorbeeld dat die slagoffer om vieruur die betrokke dag deur vier mans in 'n veld verkrag is) te dokumenteer nie. Die probleem is dat die notulering van die bewerings dikwels deur die verdediging in die hof aangewend word om op die slagoffer se ongeloofwaardigheid te dui, terwyl die mededelings nooit bewys is nie en deur die slagoffer betwis word, omdat daar byvoorbeeld 'n kommunikasieprobleem tussen die dokter en die slagoffer was. Daar behoort voorts volgens die skrywer 'n statutêre plig op howe tydens die beregting van seksuele misdade te rus om hulself te vergewis dat daar behoorlike mediese en, indien nodig, deskundige getuienis oor die fisiese toestand van slagoffers van seksuele misdade op rekord geplaas word. Dit is belangrik dat die dokters oor die aard, omvang, erns en moontlike oorsake van die beserings moet getuig. Die afwesigheid van spermatozoa kan byvoorbeeld aan die hand van geringe penetrasie of omrede

daar geen saadstorting was nie, verduidelik word.

Die geïdentifiseerde leemtes en gebreke in die Suid-Afrikaanse Strafprosesreg, soos hierbo uitgewys, moet dringend aangespreek word. Kinders se spesiale behoeftes en eienskappe regverdig 'n tegemoetkomende en soepele benadering, wat erkenning aan hul beste belang verleen. Getuienislewering moet vir kinderslagoffers van seksuele misdade vergemaklik word, sodat enige sekondêre trauma voorkom kan word.

VONNISOPLEGGING VIR SEKSUELE MISDADE MET KINDERS

Daar blyk in 'n groot mate eenvormigheid tussen die regstelsels van die lande wat bestudeer is en dié van Suid-Afrika te wees oor die aard en omvang van die **straf oogmerke**. In Suid-Afrika, Engeland, Kanada, Australië en Nieu-Seeland speel dieselfde **faktore** 'n rol tydens die oorweging van 'n gepaste vonnis. In Engeland en Kanada neem howe ook slagoffers se belange in ag. 'n Soortgelyke benadering is in enkele Suid-Afrikaanse beslissings gevolg en die toevoeging van slagoffers se belange as 'n erkende, afsonderlike faktor word deur die skrywer bepleit. Op enkele uitsonderings na regverdig die oogmerk van afskrikking die oplegging van gevangenisstraf vir ernstige seksuele misdade met kinders in Engeland, Kanada, Australië en Nieu-Seeland. In Kanada word algemene afskrikking by die oorweging van 'n gepaste vonnis vir 'n pedofiel as baie belangrik beskou. Die probleem met die oogmerk van afskrikking is egter dat dit veronderstel dat 'n misdadiger opgespoor, gearresteer, vervolgd en skuldig bevind sal word, wat nie altyd die geval is nie.

Dit is moeilik om in die Suid-Afrikaanse Reg spesifieke oogmerke as die uitsluitlike doel van straf by seksuele misdade met kinders uit te sonder. Alhoewel rehabilitasie op die voorgrond blyk te wees waar die misdaad binne gesinsverband gepleeg is, behoort die vergeldingsoogmerk meer aandag te geniet, veral weens die huidige hoë misdaadsyfers, die bekamping van misdaad en die beskerming van die gemeenskap. Kinders is daarop geregtig om binne gesinsverband teen seksuele misdade beskerm te word, in welke gevalle beskuldigdes se regte ondergeskik aan kinders s'n behoort te wees. Rehabilitasie van 'n misdadiger kan in elk geval binne gevangenisverband geskied. Die Suid-Afrikaanse Parlementêre Taakspan is van mening dat alle seksuele misdadigers aan behandeling onderwerp moet word om die gemeenskap sodoende teen gevaarlike misdadigers te beskerm. Die gevangenisowerhede moet derhalwe voorsiening maak vir rehabilitasieprogramme en die effektiwiteit van die behandeling monitor. Hierdie voorstel word ondersteun omdat dit nie net erkenning aan die oogmerke van vergelding en die gemeenskap se belange verleen nie, maar ook die misdadiger se hervorming beklemtoon.

As gevangesetting nie gelas word nie, is die probleem dat die kinderslagoffer (byvoorbeeld in die geval van huisarres) steeds in 'n kwesbare posisie verkeer, waarvoor daar geen uitkoms bestaan nie, omdat die beskuldigde nog deel van die gesinseenheid uitmaak. Hierdie toedrag van sake

kompliseer onderlinge verhoudings in die gesin. Die verdere misbruik van die kind kan ook nie voorkom word nie. Vonnisse vir seksuele misdade met kinders moet die erns daarvan weerspieël sonder dat 'n beskuldigde se rehabilitasie ten koste van die gemeenskap se belange oorbeklemtoon word. Die proporsionaliteitsbeginsel verg immers dat 'n vonnis in verhouding tot die erns van die misdaad en 'n beskuldigde se morele laakbaarheid moet wees. Die hervormingsoogmerk behoort nie oorweeg te word as 'n beskuldigde geen berou toon of weier om verantwoordelikheid vir sy daad te aanvaar nie.

Die hervormingsoogmerk verleen in elk geval nie voldoende erkenning aan die gemeenskap se afkeuring van ernstige seksuele misdade met kinders nie. Die oogmerk is nie meer baie gewild in veral Engeland, Australië en selfs Suid-Afrika nie, omdat daar onsekerheid oor die sukses van rehabilitasie heers en hervorming wel binne die gevangenisopset kan geskied. Alhoewel dit belangrik is dat 'n misdadiger se seksueel afwykende gedrag aangespreek moet word, is behandeling 'n langdurige proses wat nie oornag plaasvind nie. Dit is in elk geval moeilik om voorspellings oor enige persoon se toekomstige gedrag te maak. Dit is voorts nie in die belang van gesonde regspleging indien lede van die gemeenskap en slagoffers ontevrede en verontwaardig voel en die persepsie vorm dat slagoffers se regte geïgnoreer word, terwyl "*siek*" beskuldigdes met te ligte strawwe daarvan afkom vir seksuele misdade met kinders. Slagoffers mag dan juis gegriefde, haatdraende lede van die gemeenskap word, omdat hulle glo dat geregtigheid nie geskied het nie. Indien normale mense afwykings toon en oor die nodige insig beskik, bekom hulle immers sielkundige hulp of behandeling vir hul probleme. Die Suid-Afrikaanse howe pas egter in hierdie opsig 'n toegeeflike benadering toe, aangesien misdadigers in hierdie omstandighede as "*siek*" beskou word en nie "*boos*" nie.

Ten einde die gemeenskap se vertroue in die regspleging te behou en te voorkom dat lede van die samelewing die reg in eie hande neem, behoort howe slagoffers sowel as lede van die gemeenskap se wantroue, onkunde en kritiek rakende die vonnisproses uit die weg te ruim deur redes te verskaf om te verduidelik waarom 'n spesifieke vonnis opgelê word. Die oplegging van, byvoorbeeld, 'n opgeskorte vonnis of korrektiewe toesig mag die indruk by kinderslagoffers (veral binne gesinsverband) skep dat hulle nie geglo word nie, want niks het omtrent hul huislike omstandighede verander nie. Hulle word steeds aan dieselfde angs en vrees vir 'n herhaling van die daad blootgestel. Hulle beskik dalk ook nie eens oor die nodige insig om hierdie vreemde verloop van gebeure te verstaan nie. Die Suid-Afrikaanse Regskommissie se voorstel (in die beoogde "*Wetsontwerp op Vonnisraamwerke*") dat howe redes vir die oplegging van vonnisse behoort te verskaf indien daar van 'n vonnisriglyn afgewyk word, word ondersteun. Dit sal meebring dat die lede van die gemeenskap en slagoffers se vertroue in 'n gesonde regspleging sal toeneem.

Die beginsels van geregtigheid en "*justice must not only be done, but be seen to be done*" vereis 'n noukeurige evaluering van **al die oogmerke en faktore** wat by vonnisoplegging relevant is.

Howe moet **alle** relevante feite en omstandighede in ag neem. In beginsel let howe op 'n beskuldigde se persoonlike omstandighede, die aard en erns van die misdaad sowel as die belange van die gemeenskap. Soos reeds hierbo vermeld is, word dit aanbeveel dat slagoffers se belange as 'n verdere faktor bygevoeg behoort te word. Swaar vonnisse word deur die toepassing van genade getemper. Daar is 'n groot mate van ooreenstemming tussen die regsvergelykingslande en Suid-Afrika met betrekking tot verswarende en versagende faktore wat in die praktyk uitgekristalliseer het. Sommige van hierdie faktore is in die regsvergelykingslande in wetgewing beliggaam.

In navolging van die posisie in die lande van regsvergelyking, waar verswarende faktore statutêr gereël word, word voorgestel dat dieselfde gebruik in die Suid-Afrikaanse Reg gevolg word. Die skrywer is van mening dat die volgende verswarende faktore (wat nie 'n *numerus clausus* verteenwoordig nie en waarvan sommige reeds as verswarend beskou word) by ernstige seksuele misdade met kinders die oplegging van direkte gevangenisstraf moet regverdig en statutêr beliggaam moet word:

- die beskuldigde se vorige relevante veroordelings, wat dui op die neiging tot die pleging van seksuele misdade;
- as die misdaad gepleeg is terwyl die beskuldigde vir 'n soortgelyke misdaad op borg is, op parool vrygelaat is of sopas uit die gevangenis gekom het;
- indien die slagoffers ernstige fisiese beserings en of psigiese trauma opgedoen het;
- as die beskuldigde VIGS onder lede het (Die *Strafregwysigingswet* 105 van 1997 stel in elk geval die pleging van verkragting deur 'n beskuldigde wat weet dat hy die verworwe immuniteitsgebrek-sindroom of menslike immunoglobulien virus het, met lewenslange gevangenisstraf strafbaar, wat erkenning aan die verswarende aard van hierdie faktor verleen.);
- die skending van 'n vertrouensverhouding;
- 'n groot ouderdomsverskil tussen die beskuldigde en die slagoffer;
- die afwesigheid van berou en 'n volharding met sy ontkenning van die misdade;
- die baie jong ouderdom en of weerloosheid van die slagoffer;
- die hoë voorkoms van die betrokke misdaad in 'n spesifieke gebied;
- die gebruik van uitermatige geweld of dreigemente van ernstige fisiese geweld;
- die gebruik of besit van 'n wapen tydens die pleging van die misdaad;
- voorafbeplanning of 'n bende-optrede;
- waar meerdere slagoffers betrokke was;
- waar 'n inbraak (soos statutêr voorgeskryf word in Nieu-Seeland) of ontvoering geskied het met die doel om 'n seksuele misdaad te pleeg;
- omkoperij of intimidasie van 'n jong kind om rapportering van die misdaad te verhoed of waar geskenke aan die kind gegee is om die misdaad te bewerkstellig;
- die verskaffing van alkohol, dwelms of enige ander middel aan die kind tydens die pleging van die misdaad;

- die vertoning van pornografiese materiaal aan die kind;
- dat die beskuldigde die kans wat op sy hervorming gerig was, nie in die verlede benut het nie;
- die verfilming van seksuele dade met die kind;
- die herhaalde pleging van seksuele misdade oor 'n lang tydperk, wat dui op 'n volharding met sy misdadige gedrag;

In die regstelsels van die lande van regsvergelyking word getuienisaflegging deur 'n kinderslagoffer van 'n seksuele misdaad oorwegend as verswarend beskou, omdat dit die kind se reeds bestaande trauma vererger, aangesien die beskuldigde die slagoffer aan verdere pyn en leed blootstel deur te volhard met sy onskuld. Die skrywer voer derhalwe aan dat hierdie faktor ook as verswarend aangemerkt behoort te word en oorweging tydens die bepaling van 'n gepaste vonnis moet geniet. Bogenoemde faktore moet natuurlik teenoor versagende faktore in berekening gebring word.

Die skrywer is ook van mening dat **alle** slagoffers van seksuele misdade (waarby kinders inbegrepe is) tydens die vonnisopleggingstadium self getuienis moet aflê (veral waar 'n beskuldigde skuldig gepleit het), sodat hulle 'n indruk kan vorm van hul voorkoms, die impak wat die misdaad op hulle gehad het en die omstandighede waarin die misdaad gepleeg is. Deskundige getuienis oor die werklike en toekomstige impak en effek van seksuele misdade op slagoffers moet voor die hof geplaas word. Indien 'n kind die slagoffer van 'n seksuele misdaad is, moet hulle gelas dat hy (of sy) deur 'n sielkundige of 'n ander deskundige geëvalueer of ondersoek moet word en dat 'n proefbeampte-verslag oor die kind se persoonlike omstandighede voorgelê moet word.

Die Suid-Afrikaanse Regskommissie se aanbeveling vir die aanbieding van "*victim impact statements*" (verklarings deur slagoffers oor die gevolge van die misdaad), in navolging van die regsposisie in Engeland, Kanada, Australië en Nieu-Seeland, word ondersteun. Die implementering van hierdie voorstel sal meebring dat die Staat die slagoffer se fisiese, sielkundige of ander beserings op rekord sal kan plaas. Howe sal op hierdie wyse dus behoorlik oor die slagoffer se belange ingelig word, veral omdat die slagoffer die "*mees verwaarloosde persoon in die strafregstelsel*" is en die meeste deur die misdaad geaffekteer word. Indien daar geen getuienis oor die slagoffer se fisiese beserings of sielkundige trauma beskikbaar is nie, moet die dokter of sielkundige wat die slagoffer ondersoek het, na die skrywer se mening, geroep word om oor die aard en omvang van die beserings of trauma te getuig. Statutêre vereistes behoort in navolging van die Kanadese en Australiese Reg vir die vorm en inhoud van die verklarings deur slagoffers oor die gevolge van die misdaad ("*victim impact statements*") geformuleer te word.

Suid-Afrikaanse hofe het in die verlede tegemoetkomende strawwe in die vorm van **opgeskort** **vonnisse** en **korrektiewe toesig** opgelê vir seksuele misdade met kinders binne gesinsverband

om die behoud van die gesinseenheid te beskerm en te verseker dat beskuldigdes se families steeds finansiële ondersteuning geniet. Terapie en behandeling is egter, soos reeds vermeld, 'n langdurige proses. Die kinderslagoffers verkeer steeds in 'n kwesbare posisie, omdat die beskuldigdes nog deel van die gesin uitmaak en verdere seksuele misbruik mag plaasvind. Die effektiwiteit en uitwerking van opgeskorte vonnisse en korrektiewe toesig vir seksuele misdade met kinders binne gesinsverband behoort derhalwe gemonitor te word, sodat beskerming inderdaad aan die kinders verleen word en die gemeenskap kan sien dat geregtigheid geskied. Proefbeamptes, maatskaplike werkers of korrektiewe beamptes - of, indien nodig, beamptes verbonde aan 'n nuwe instansie wat uitsluitlik vir hierdie doel op die been gebring word - moet daarom op 'n voortdurende basis aan die howe verslag doen oor die effektiwiteit van die betrokke vonnis, die kinders se omstandighede, die beskuldigdes se reaksie op die behandeling en hul vooruitsigte op rehabilitasie. Hierdie praktyk vind toepassing in Nieu-Seeland en word deur die skrywer aanbeveel.

Dit moet die taak van die beamptes wees om belangrike aangeleenthede onder die howe se aandag te bring, naamlik of die beskuldigdes wel die rehabilitasieprogramme bywoon, hoe hulle op die behandeling reageer, wat die toekomstige prognose oor hul gedrag is en - in die geval van korrektiewe toesig - die uitslag van die monitering van hul interaksie met lede van hul gesin, die slagoffers se gedrag en optrede teenoor die beskuldigdes sowel as enige ander relevante omstandighede. Op hierdie manier kan enige toekomstige gevaar wat beskuldigdes weens hul seksueel afwykende gedrag vir die gemeenskap inhou, betyds geïdentifiseer en geëlimineer word. Indien die terapie of behandeling onsuksesvol is, behoort daar vir 'n gepaste alternatiewe vonnis voorsiening gemaak te word, tensy die nie-nakoming van die vonnis of die voorwaardes nie aan die beskuldigdes se toedoen te wyte is nie. Hierdie maatreëls mag meebring dat die gemeenskap se vertrouwe in die regspleging versterk word. In hierdie verband kan oorweging ook aan die Engelse opsie van "*probation and bail hostels*" geskenk word. By wyse van hierdie hostelle word verblyf aan misdadigers verskaf, terwyl beheer terselfdertyd oor hulle uitgeoefen word en die gemeenskap teen hulle beskerm word.

Artikel 52 van die *Wet op Korrektiewe Dienste* 111 van 1998, welke Wet nog nie in geheel in werking getree het nie, maak reeds voorsiening vir "*gemeenskapskorreksies*" ("*community penalties*") wat sowel korrektiewe toesig as parool omvat. Voorwaardes mag aan "*community penalties*" gekoppel word, naamlik huisarres, gemeenskapsdiens, skadevergoeding en monitering. Dit behels ook onder andere weerhouding van die gebruik van alkohol of verdowingsmiddels, deelname aan behandelingsprogramme en bemiddeling sowel as ander voorwaardes. Omdat hierdie opsie aansienlike voordele inhou, behoort die bepalinge so gou as moontlik in werking te tree.

Gevangenisstraf word beskou as 'n ernstige inbreukmaking op 'n individu se vryheid. Dit behoort derhalwe slegs oorweeg te word indien 'n ander vonnisopsie nie in verhouding tot die erns van

die misdaad en 'n beskuldigde se morele laakbaarheid sal wees nie. Die probleem is egter dat gevangenisstraf in die meeste gevalle die enigste opsie is wat werklik erkenning aan die erns van die seksuele misdaad sal verleen. Dit kan nie betwis word dat gevangenisstraf oor weinig, indien enige, hervormingspotensiaal beskik nie. Misdadigers mag juis na hul vrylating ernstiger misdade pleeg weens die geweldige impak van gevangenisstraf en die blootstelling aan slegte invloede in die gevangenis. Dit mag egter soms juis nodig wees om gevangenisstraf op te lê weens die ernstige skending van slagoffers se grondwetlike regte. Dit is trouens onverstaanbaar waarom misdadigers se regte ten koste van slagoffers s'n oorbeklemtoon word. Misdadigers het immers geen respek vir slagoffers se regte of menswaardigheid getoon nie. Die argument dat hulle op 'n tegemoetkomende manier behandel moet word oortuig derhalwe nie. Die doel van gevangenisstraf is om misdadigers uit die gemeenskap te verwyder en seksuele misdadigers hou veral 'n ernstige gevaar vir die samelewing in. Beskuldigdes wat ernstige seksuele misdade met kinders pleeg, hoort agter tralies. Die Suid-Afrikaanse outeur, Terblanche, beklemtoon hierdie aspek, wanneer hy (wel met verwysing na die doodvonnis, maar definitief gepas) opmerk dat:

“... For another example of what cruel, inhuman or degrading can really be, one should actually look at the **crimes** which are committed by people who were sentenced to death.”²

Oorvol gevangenis en die moontlike vrylating van 'n beskuldigde op parool behoort nie 'n rol by die oorweging van 'n gepaste vonnis te speel nie. In Kanada, Australië (Nieu-Suid-Wallis) en Nieu-Seeland mag howe 'n nie-parooltydperk aan gevangenisstraf koppel. Alhoewel bepalinge met betrekking tot die vasstelling van 'n nie-parooltydperk en die vrylating van gevangenes op parool in **Suid-Afrika** op die wetboek geplaas is, het dit nog nie in werking getree nie. In die voorgestelde “*Sentencing Framework Bill*” (“*Wetsontwerp op Vonnisraamwerke*”) is die Suid-Afrikaanse Regskommissie ten gunste van 'n statutêre maatreël ingevolge waarvan slagoffers van geweldsmisdade - en meer spesifiek waar geweld teenoor 'n persoon aangewend is - insette tydens verrigtinge vir die oorweging van parool of voorwaardelike vrylating vir 'n misdadiger mag lewer. Omdat daar geargumenteer kan word dat enige seksuele misdaad 'n skending van die slagoffer se fisiese integriteit behels en derhalwe ook “*geweld*” uitmaak, is die skrywer van mening dat hierdie voorstel ook by seksuele misdade toepassing behoort te vind. Op hierdie wyse sal daar erkenning aan slagoffers se werklike leed en trauma verleen word, wat sedert die datum van vonnisoplegging aansienlik kon verander of vererger het.

Alhoewel **lewenslange gevangenisstraf** in Suid-Afrika vir sekere seksuele misdade met kinders (onder andere die verkragting van 'n meisie onder die ouderdom van sestien jaar) opgelê mag word, gebeur dit selde in die praktyk, weens die oorweging van die maatstaf van “*wesenlike en dwingende omstandighede*” en die vrylating van 'n beskuldigde op parool. Ofskoon daar by wyse van die *Strafregwysigingswet* 105 van 1997 gepoog is om swaarder vonnisse vir die verkragting van 'n meisie en onsedelike aanranding van 'n kind teweeg te bring, blyk vonnisoplegging in die praktyk ingevolge die ou bedeling te geskied. Daar word hoofsaaklik gelet op vonnisse wat voor

² SS Terblanche *The Guide to Sentencing in South Africa* (1999) 524

die inwerkingtreding van die Wet opgelê is. Dit doen afbreuk aan die gees van die wetgewing wat daarop gerig is om ernstige misdade aan te spreek en na behore te bestraf. 'n Verdere probleem is dat lewenslange gevangenisstraf nou ook as 'n wrede, swaar en onmenslike straf beskou word. Alhoewel dit 'n toekoms sonder hoop en jarelange spanning en onmenswaardige omstandighede mag inhou, mag dit nie uit die oog verloor word dat lewenslange gevangenisstraf bedoel is vir die verwydering van gevaarlike misdadigers uit die samelewing nie. Soos reeds bespreek is, het die afwykende gedrag van 'n gevaarlike misdadiger juis die trauma, pyn en lyding van die slagoffer teweeggebring. Sy menseregte behoort derhalwe nie meer aandag as dié van die slagoffer te geniet nie. Die inperking van sy regte is niks minder as regverdig nie. Lewenslange gevangenisstraf behoort as 'n reël vir ernstige verkragtings van kinders opgelê te word.

Die voorstel dat **gevangenshospitale** vir die behandeling van seksuele misdadigers se probleme en afwykings ingestel moet word, word deur die skrywer ondersteun. Hierdie voorstel neem die beskerming van slagoffers se regte en die gemeenskap se belange in ag, sonder dat beskuldigdes se persoonlike omstandighede oorbeklemtoon word. Dit mag ook 'n antwoord wees op die nadelige impak wat tradisionele gevangenisstraf inhou. Die behandeling van misdadigers se seksuele afwykings sal immers uitsluitlik in die hospitale aangespreek word. Alhoewel hierdie voorstel aansienlike koste-implikasies inhou, word dit ondersteun, omdat misdadigers nie net vir hul misdade gestraf sal word nie, maar ook die kans sal kry om te hervorm.

Die Suid-Afrikaanse Regskommissie het in 2002 aanbeveel dat artikel 276A van die *Strafproseswet* 51 van 1977 gewysig moet word om voorsiening vir 'n "***sex offence specific accredited treatment programme***" ('n uitdruklik erkende behandelingsprogram vir seksuele misdade) te maak, wat addisioneel tot 'n vonnis in terme van artikel 276(1)(h) en (i) opgelê mag word. Die tydperk van korrektiewe toesig behoort ook tot vyf jaar verhoog te word en 'n "*drug and alcohol treatment order*" mag opgelê word indien 'n beskuldigde behandeling vir alkohol- of dwelmmisbruik moet ondergaan. Laasgenoemde aanbevelings blyk in navolging van die Engelse en Australiese Reg te wees en word ondersteun. Deur middel van hierdie opsie word voorsiening vir die behandeling van misdadigers se seksuele afwykings gemaak, wat daartoe sal bydra om hul rehabilitasie te bewerkstellig.

Die voorstel van die Suid-Afrikaanse Regskommissie dat **behandeling** en **terapie** aan die slagoffers van beweerde seksuele misdade op Staatsonkoste verskaf moet word vir enige fisiese, sielkundige of ander beserings wat hulle opgedoen het, word onderskryf. 'n Misdadiger se gebrek aan die nodige fondse sal derhalwe nie 'n rol speel of die verskaffing van die behandeling affekteer nie. Omdat die belastingbetaler en die Staat hoofsaaklik die koste verbonde aan die gevangesetting van 'n misdadiger en sy daaropvolgende behandeling dra, is dit niks minder as regverdig dat behandeling aan slagoffers ook op Staatsonkoste verskaf moet word nie.

Die Suid-Afrikaanse Reg behoort voorts volgens die skrywer voorsiening te maak vir die instelling van 'n vonnisopsie "***sex offender orders***" (**seksuele misdadigerbevele**). Dit is immers niks minder as regverdig dat 'n seksuele misdadiger se regte ingeperk moet word, omdat hy 'n gevaar vir onskuldige lede van die gemeenskap inhou nie. Dit sal in navolging van die regsposisie in Engeland wees, waar howe 'n lasgewing mag uitreik ingevolge waarvan 'n seksuele misdadiger verbied word om op 'n sekere wyse op te tree met die doel om die gemeenskap teen hom te beskerm. Indien hy versuim om hom van sodanige gedrag (wat die hof na goeëdunke mag bepaal) te weerhou, pleeg hy 'n misdaad. 'n Verdere interessante vonnisopsie is die "*anti-social behaviour order*" (verbod op antisosiale gedrag), in terme waarvan sekere persone verbied word om op 'n sekere manier op te tree, in 'n poging om mense in 'n spesifieke area of gebied teen teistering, onrus, vrees of angs te beskerm.

In die Kanadese Reg word 'n beskuldigde wat aan sekere seksuele misdade met kinders onder die ouderdom van veertien jaar skuldig bevind is, ingevolge 'n "*order of prohibition*" (verbiedende bevel) verbied om sekere plekke te besoek of hom daar te bevind. Hierdie verbod mag selfs lewenslank geld. By wyse van bykans dieselfde tipe lasgewing, naamlik "*non-association orders*" (bevele van nie-assosiasie), word beskuldigdes in Australië (Nieu-Suid-Wallis) verbied om kontak met spesifieke persone te maak of sekere plekke te besoek ten einde die pleging van verdere misdade te verhoed. Die bevel geld vir 'n tydperk van hoogstens twaalf maande. 'n Soortgelyke vonnisopsie bestaan in Nieu-Seeland waar die beskuldigde verbied kan word om kontak met sekere persone te maak. Hierdie vonnisopsies behoort ook volgens die skrywer in die Suid-Afrikaanse Reg toegepas te word. Ter beskerming van die gemeenskap teen ernstige seksuele misdadigers behoort 'n beperking juis op misdadigers se regte en vryheid van beweging geplaas te word. Dit sal verseker dat behoorlike beskerming aan slagoffers en die samelewing verleen word.

Die Suid-Afrikaanse Regskommissie het 'n voorstel gemaak vir 'n vonnisopsie getiteld "***supervision of dangerous sexual offenders***" (**toesig oor gevaarlike seksuele misdadigers**). Dit behels dat 'n seksuele misdadiger na die uitdienting van sy vonnis of vrylating op parool hom vir 'n tydperk van ten minste vyf jaar aan die toesig van 'n gepaste persoon, onderworpe aan sekere voorwaardes (onder andere, die verkryging van behandeling of die bywoning van rehabilitasie-programme) moet onderwerp. Alhoewel hierdie voorstel ondersteun word, omdat dit die gemeenskap teen gevaarlike seksuele misdadigers sal beskerm, behoort die toesigbevel (in navolging van die Engelse Reg en die Kanadese opsie van "*long term offender*"-prosedure) eerder vir 'n tydperk van tien jaar te geld. Dit sal meebring dat die misdadiger se gedrag oor 'n aansienlike lang tydperk gemonitor kan word om te verseker dat hy nie 'n ernstige gevaar vir die samelewing inhou nie. Die Engelse Reg maak ook voorsiening daarvoor dat howe 'n verlengde periode van toesig vir 'n maksimum tydperk van tien jaar aan gevangenisstraf mag koppel indien die beskuldigde 'n seksuele of 'n geweldsmisdaad gepleeg het en 'n normale termyn van gevangenisstraf nie voldoende sal wees om sy rehabilitasie te bewerkstellig nie. By wyse van

hierdie voorgestelde vonnis word daar gepoog om verdere beskerming aan die gemeenskap teen gevaarlike misdadigers te verleen.

Ten spyte van die argumente teen die instelling van 'n **Seksoortreder-register**, is die skrywer van mening dat so 'n register (in navolging van die Engelse, Kanadese en Australiese Reg) wel geskep moet word. Die register behoort inligting te bevat aangaande die misdadiger se vorige veroordelings, sy volledige persoonlike besonderhede en sy woonadres. Ten einde voldoende beskerming aan 'n misdadiger se konstitusionele regte te verleen, behoort slegs sekere persone of instansies toegang tot die inligting te hê. Dit behoort byvoorbeeld wetstoepassingsbeamptes in te sluit sowel as potensiële werkgewers in situasies waar 'n misdadiger met kinders in aanraking mag kom. Op hierdie wyse sal verseker word dat seksuele misdadigers nie met kinders in aanraking kom nie en word verdere beskerming aan die gemeenskap teen hierdie tipe misdadigers verleen. 'n Misdadiger se vorige veroordelings en sy daaropvolgende gedrag is immers 'n waardevolle aanduiding van die gevaar wat hy moontlik vir die gemeenskap mag inhou, wat derhalwe 'n inperking van sy regte regverdig. 'n Verdere aspek wat aandag behoort te geniet, is of die register ook die besonderhede van beskuldigdes moet bevat wat aangekla is, maar nie aan 'n seksuele misdaad skuldig bevind is nie.

Om die moontlike ongrondwetlikheid van 'n Seksoortreder-register teen te werk, moet daar ook ondersoek ingestel word na 'n opsie ingevolge waarvan 'n beskuldigde suksesvol sou kon aanvoer dat sy besonderhede nie genotuleer behoort te word nie. Die Nieu-Seelandse Reg maak in hierdie verband voorsiening vir 'n interessante lasgewing getiteld "*suppression of name of accused*"-bevele (verbod op publikasie van beskuldigde se besonderhede), wat uitgereik word indien 'n beskuldigde suksesvol is met sy (of haar) aansoek vir 'n bevel wat 'n verbod plaas op die publikasie van sy besonderhede. Slagoffers mag wel insette tydens so 'n aansoek lewer en 'n opinie uitspreek oor die publikasie van beskuldigdes se name, adresse, beroepe en verdere besonderhede. Indien die gemeenskap beskerming teen die misdadiger moet geniet, kan 'n hof publikasie van sy besonderhede gelas. Die inligting stel lede van die gemeenskap op hul hoede en verleen beskerming aan potensiële slagoffers, omdat hulle dan kennis van 'n seksuele misdadiger se identiteit sal dra.

Daar bestaan 'n behoefte vir 'n nuwe benadering in die Suid-Afrikaanse Reg om te verseker dat geregtigheid inderdaad by vonnisoplegging vir seksuele misdade met kinders geskied en om die oplegging van eenvormige vonnisse te bewerkstellig. Die aanbeveling van die Suid-Afrikaanse Regskommissie vir die instelling van **vonnisriglyne** (soos wat die geval is in Engeland, Australië en Nieu-Seeland) word derhalwe ondersteun, omdat dit hierdie behoefte aanspreek en verseker dat 'n konsekwente benadering by vonnisoplegging gevolg word. Indien verswarende en versagende faktore teenoor 'n voorgestelde termyn van gevangenisstraf ('n "*sentencing bracket*") as vertrekpunt verreken kan word, behoort dit tot gevolg te hê dat strawwe vir soortgelyke misdade nie skreiend van mekaar sal verskil nie. Hierdie benadering sal daartoe bydra om die

gemeenskap se vertroue in gesonde regspleging te versterk.

Die Suid-Afrikaanse Reg behoort dringend volgens die skrywer met betrekking tot die bestrawwing van **kinderpornografiese aktiwiteite** gewysig te word. In Kanada word kinderpornografiese handelingte wyd omskryf en swaar bestraf. Die probleem is egter dat die Suid-Afrikaanse *Wet op Films en Publikasies* 65 van 1996 geen onderskeid in die strafbepaling tussen die erns van die verskillende handelingte van besit, vervaardiging of verspreiding van kinderpornografie tref nie. Die strafbepaling behoort eerder voorsiening te maak vir die oplegging van gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens tien jaar vir meer ernstige dade, wat by die internasionale tendens sal aansluit. Die bepaling behoort derhalwe, in navolging van die **Kanadese Reg**, deur die Wetgewer hersien te word om voldoende erkenning aan die verskil in erns van die handelingte te tref en alle gedragsvorme met betrekking tot kinderpornografie strafbaar te stel.

Die leemtes en gebreke wat tans in die Suid-Afrikaanse Reg bestaan, soos hierbo uitgewys word, moet dringend aangespreek word. Dit is immers nie net in die belang van geregtigheid nie, maar sal kinderslagoffers van seksuele misdade se grondwetlike regte beskerm en in hul beste belang wees. 'n Kinderslagoffer mag onder geen omstandighede onder die indruk verkeer dat hy (of sy) deur die regstelsel in die steek gelaat word of deur die gemeenskap verwerp word nie. Dit is die Staat se plig om kinders teen seksuele uitbuiting in enige vorm te beskerm.

BIBLIOGRAFIE

AUSTRALIESE BOEKE EN ARTIKELS:

Australian Law Reform Commission (Australiese Regshervormingskommissie)(ALRC):

Annual Report (Projek 3, 1975) [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/dis.../05childr.html?query=%22children+s+evidence%22>], laaste keer besoek op 4 Augustus 2003

Child Welfare (Projek 18, 1981) [<http://www.alrc.gov.au/publications/publist/reports.htm>], laaste keer besoek op 3 Julie 2003

Seen and heard: priority for children in the legal process (Projek 84, 1997) [<http://www.alrc.gov.au/publications/publist/reports.htm>], laaste keer besoek op 3 Julie 2003

Sentencing (Projek 44, 1988) [<http://www.alrc.gov.au/publications/publist/reports.htm>], laaste keer besoek op 3 Julie 2003

Bagaric M *Punishment and Sentencing: A Rational Approach* (2001) Cavendish Publishing, Sydney

Briggs F "Confronting the Problem of Child Sexual Abuse" Jan-Mar 1985 *Australian Police Journal* 28-30

Bronitt S "The rules of recent complaint Rape myths and the legal construction of the "reasonable" rape victim" 41-58 in Easteal (ed) *infra*

Brown D, Farrier D & Weisbrot D *Brown, Farrier, Neal and Weisbrot's Criminal Laws Materials and Commentary on Criminal Law and Process in New South Wales* (1996) Volume 2, 2de uitgawe, The Federation Press

Easteal P (ed) *Balancing the Scales Rape, Law Reform and Australian Culture*, The Federation Press, New South Wales, 1998

Freckelton I "Sexual offence prosecutions A barrister's perspective" 143-158 in Easteal (ed) *supra*

Mack K "You should scrutinise her evidence with great care' Corroboration of women's testimony about sexual assault" 59-75 in Easteal (ed) *supra*

Van de Zandt P "Heroines of fortitude" 124-142 in Easteal (ed) *supra*

Waller L "Victims on Trial - Prosecutions for Rape" 1977 *SACC Vol 1*, 147-162

Waller L en Williams CR *Brett, Waller and Williams Criminal Law Text and Cases* (1993) 7 de uitgawe, Butterworths, Sydney

Warner K "Sentencing for rape" 174-190 in Easteal (ed) *supra*

ENGELSE BOEKE EN ARTIKELS:

Bailey V en McCabe S "Reforming the Law of Incest" 1979 *Crim LR* 749-764

Bing I *Criminal Procedure and Sentencing in the Magistrate's Court* (4de uitgawe, 1996) Sweet & Maxwell, London

Bull R "How to interview child witnesses" 1994 *Solicitors Journal* 332-333

"Obtaining evidence expertly: the reliability of interviews with child witnesses" 1992 *Expert Evidence* 5-12

Cobley C *Sex Offenders Law, Policy and Practice* (2000) Jordans

Cross R en Tapper C *Cross on Evidence* (7de uitgawe, 1990) Butterworths London

Frude N "The sexual abuse of children within the family" 1985 *Med Law Vol 4*, 463-473

Heydon J *Evidence: Cases and Materials* (2de uitgawe, 1984) Butterworths, London

Hill B en Fletcher-Rogers K *Sexually Related Offences* (1997) Sweet & Maxwell, London

Morton J *Sex, Crimes and Misdemeanours* (2000) Warner books

Murphy P en Stockdale E *Blackstone's Criminal Practice* (6de uitgawe, 1996) en (11 de uitgawe, 2001), Blackstone Press Limited, London

Palfrey T "Policing the Transmission of Pornographic Material" 1996 *Information & Communications Technology Law*, Vol 5 No 3, 197-213

"Pornography and the possible criminal liability of Internet Service Providers under the Obscene Publication(s) and Protection of Children Act" 1997 *Information & Communications Technology Law*, Vol 6 No 3, 187-199

Plotnikoff J en Woolfson R *Prosecuting Child Abuse: An Evaluation of the Government's Speedy Progress Policy* (1995) Blackstone Press Limited

Reed A en Seago P *Criminal Law Sweet & Maxwell's Textbook Series* (1999) London

Richardson PJ (ed) *Archbold Criminal Pleading, Evidence and Practice* (2001) Sweet & Maxwell, London

Rook P en Ward R *Rook & Ward on Sexual Offences* (1997, 2de uitgawe) London, Sweet & Maxwell

Simester AP en Sullivan GR *Criminal Law Theory and Doctrine* (2000) Oxford, Hart Publishing

Smith J *Smith & Hogan Criminal Law* (9 de uitgawe, 1999) Butterworths, London

Spencer JR en Flin R *The evidence of children: The law and the psychology* (1990) Blackstone Uitgewers, London

Stockdale E en Devlin K *Sentencing (The Criminal Law Library - No 5)* (1 ste uitgawe, 1987) Waterlow Publishers

Walker N *Aggravation, Mitigation and Mercy in English Criminal Justice* (1999) Blackstone Press Limited

Wasik M *Emmins on Sentencing* (1998, 3de uitgawe) Blackstone Press Limited

INTERNASIONALE VERSLAE:

African Charter on the Rights and Welfare of the Child, 1990 [<http://www1.umn.edu/humanrts/africa/afchild.htm>], laaste keer besoek op 4 Augustus 2003

Die *International Association of Prosecutors* se projek *Combatting use of Internet to exploit Children* [<http://www.iap.nl.com/exploit.htm>], laaste keer besoek op 4 Augustus 2003

United Nations Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW), [<http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/>], laaste keer besoek op 4 Augustus 2003

United Nations Convention on the Rights of the Child 1989 [<http://www.unicef.org/crc/convention.htm>], laaste keer besoek op 4 Augustus 2003

World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children [<http://www.usemb.se/childre/csec/>], laaste keer besoek op 4 Augustus 2003

KANADESE BOEKE EN ARTIKELS:

Criminal Intelligence Service Canada se Annual Report on Organized Crime in Canada (2002) [<http://www.cisc.gc.ca/AnnualReport2002>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

Greenspan EL en Rosenberg M *Martin's Annual Criminal Code 2000* (2000) Canada Law Book Inc

Hoskins JG "The Rise and Fall of the Corroboration Rule in Sexual Offence Cases" 1983 *Canadian Journal of Family Law* Vol 4, 173-214

Kanadese Departement van Justisie *Child Victims and the Criminal Justice System* (November 1999) [<http://canada.justice.gc.ca/en/cons/child/toc.html>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

Manson A *Essentials of Canadian Law The Law of Sentencing* (2001) Irwin Law

Quigley T *Procedure in Canadian Criminal Law* (1997) Carswell, Ontario

Sullivan T *Sexual Abuse and the Rights of Children: Reforming Canadian Law* (1992) University of Toronto Press, Toronto

Watt D en Fuerst M *The 1997 Annotated Tremear's Criminal Code* (1996) Carswell

NIEU-SEELANDSE BOEKE EN ARTIKELS:

Ball W "Child witnesses in sexual assault cases - issues of credibility and interviewing practices" Sept 1995 *Butterworths Family Law Journal* 251-258

"The Law of Evidence relating to Child Victims of Sexual Abuse" 1995 *Waikato Law Review* Vol 3, 63-82

Geddis DC, Taylor NJ en Henaghan RM "Child sexual abuse (I): incidence, epidemiology, cause, diagnosis and effects - a critique of the literature" Oktober 1990 *New Zealand Law Journal* 371-375

"Child sexual abuse (II): obtaining accurate testimony from child victims" November 1990 *New Zealand Law Journal* 388-394

"Child sexual abuse (III): child witnesses and the Rules of Evidence" Desember 1990 *New Zealand Law Journal* 425-431

Mathieson DL (ed) *Cross on Evidence* (Losbladuitgawe) (1996) Butterworths, Wellington

Nieu-Seelandse Raadgewende Komitee *A Private or Public Nightmare: Report of the Advisory Committee on the Investigation, Detection and Prosecution of Offences against Children* (Oktober 1988)

Nieu-Seelandse Regskommissie *The Evidence of Children and other vulnerable Witnesses* (Projek 26, 1996)

Simester AP en Brookbanks WJ *Principles of Criminal Law* (1988) Brooker's, Wellington

Thomas, Regter EW "Was Eve merely framed; or was she forsaken?" Okt 1994 *New Zealand Law Journal* 368-373

"Was Eve merely framed; or was she forsaken?" (Deel II) Nov 1994 *New Zealand Law Journal* 426 -432

Working Party on Child Witnesses vir die Courts Consultative Committee oor Child Witnesses in the Court Process: A Review of Practice and Recommendations for Change (Augustus 1996) en die Byvoegsel: *Child Witnesses: A Review of the Literature*

SUID-AFRIKAANSE BOEKE EN ARTIKELS:

Alheit K "Sodomy - sentence - private homo-sexual act between two consenting adults - S v H 1995 1 SA 120(CPD)" 1995 *Codicillus* Vol 36 No 2, 80-81

Allan A "Psigiese gevolge van 'n verkragting" 1993 *SACJ* Vol 6, 186-195

Bronstein V "The Cautionary Rule: an aged principle in search of a contemporary justification" 1992 *SAJHR* Vol 8 No 4, 556-565

Burchell J en Milton J *Principles of Criminal Law* (2 de uitgawe, 2000) Juta, Kenwyn

Cameron E "Sexual Orientation and the Constitution: A Test Case for Human Rights" 1993 *SALJ* Vol 110, 450-472

Chinner RJ "Stawing en versigtigheidsreëls in die strafreg" 1995 *THRHR* Vol 58, 73-85

Cilliers C "Imprisonment: the advantages of shorter sentences" 1993 *Die Landdros* Vol 28 No 3, 123-127

Clark B en Meintjes-Van der Walt L "Stalking: do we need a statute?" 1998 *SALJ* 729-745

Cloete, Regter T "Sentencing: Public Expectations and Reaction" 2000 *SALJ* Vol 117 Deel 3, 618-622

Coetzer JPJ "Die slagoffers van Misdaad: 'n Verwaarloosde groep" April 1993 *Consultus* 28-32

Cohen T "Cyber-censorship: no tickets for speeding on the information Superhighway" 1998 *SALJ* 710-728

Cole J "The negative and damaging effects of sexual violence on children" 1994 *Acta Criminologica* Vol 7 No 2, 25-30

"Parental absence as risk factor in the sexual exploitation of children" 1995 *Acta Criminologica* Vol 8 No 2, 35-40

Combrink H "The Child Witness" Feb 1994 *Childcareworker* Vol 12 No 2, 6-7

- De Vos P "On the legal construction of Gay and Lesbian identity and South Africa's transitional Constitution" 1996 *SAJHR* 265-290
- Du Toit E, De Jager FJ, Paizes A, St Q Skeen A en Van der Merwe S *Commentary on the Criminal Procedure Act* Juta, Johannesburg (Losbladuitgawe)
- Engelbrecht J " 'n Alternatiewe vonnisopsie: die Wysigingswet op Aangeleenthede rakende Korrektiewe Dienste en Toesig, 1991" Desember 1991 *De Rebus* 867-870
- "Kindermolestering en verkragting: die howe se rol" April 1995 *Consultus* Vol 8 No 1, 20-26
- "Straf- en Prosesreg: Beoordeling van geloofwaardigheid" Des 1987 *De Rebus* 707-710
- Gordon I en Shapiro HA *Forensic Medicine A Guide to Principles* (2de uitgawe, 1982. Herdruk in 1984) Churchill Livingstone Uitgewers, London
- Hall C "Rape: The politics of definition" 1988 *SALJ* Vol 105, 67-82
- Hammond JC en Hammond EJ "Justice and the child witness" 1987 *SACC* Vol 11 No 1, 3-20
- Hatchard J "Abolishing the cautionary rule in sexual cases in Namibia" 1993 *JAL* Vol 37 No 1, 97-100
- Hocor S "Motive, Intent and Indecent Assault *S v D* 1998(1)*SACR* 33(T)" 1988 *Obiter* 367-372
- Hoffmann LH en Zeffert DT *The South African Law of Evidence* (4de uitgawe, 1996) Butterworths, Durban
- Hough B "Die gesig van 'n Pedofiel" 27 Oktober 1996 *Rapport: Tydskrif*
- Joubert WA *The Law of South Africa [Vol 6: Criminal Law]* (1996)
- Key JJA "The child witness: the battle for justice" 1988 *De Rebus* 54-58
- Klopper HF "The need for effective marital rape legislation" 1994 *Acta Criminologica* Vol 7 No 2, 31-36
- Kriegler J en Kruger A *Hiemstra Suid-Afrikaanse Strafproses* (6de uitgawe, 2002) Butterworths, Durban
- Kriegler M "Evidence - single witnesses - cautionary rule in sexual offences ..." Maart 1992 *De Rebus* 173-175
- Krugel WF "Die identiteit van die beskuldigde: versigtigheidsreëls is nie daar vir spek en boontjies nie" 1989 *Die Landdros* Vol 24 No 2, 83-85
- Labuschagne JMT "Bestrafing van Geslagsomgang tussen kinders" 1992 *SALJ* Vol 109, 584-587
- "Dekriminalisasie van bloedskande" 1985 *THRHR* Vol 48, 435-455
- "Dekriminalisasie van Homo- en Soöfilie" 1986 *TRW* Vol 11, 167-185
- "Dwaling ten aansien van toestemming as verweer by verkragting: 'n strafregtelike en regsantropologiese evaluasie" 1999 *SACJ* Vol 12, 348-363
- "Die Geweldsbegrip en Psigoseksuele outonomie by omskrywing van geslagsmisdade 2000 *TSAR* Vol 2, 360-368
- "Die Klagte by Seksmisdade" 1978 *De Jure* 18-31 en 242-250
- "Die opkoms van 'n abstrakte penetrasiebegrip by geslagsmisdade" 1994 *SACJ* Vol 114 Deel III, 461-464
- "Misdade tussen gades" 1980 *THRHR* 39-56
- "Ouderdomsgrense en die bestrafing van pedofilie" 1990 *SACJ* Vol 1,10-23
- "Ouderdomsgrense en strafregtelike aanspreeklikheid weens seksuele misbruik van kinders" 1998 *Obiter* 340-343
- "Die rol van die Strafreg in versekering van die vrye psigoseksuele ontplooiing van kinders" 1996 *SALJ* Vol 113, 585-589
- "Teoretiese verklaring van die bloedskandeverbod" 1990 *TSAR* Vol 3, 415-425
- "Versigtigheidsreël by seksuele sake: opmerkinge oor die menseregtelike begrensing van die Bewysreg" 1992 *Obiter* 131-137
- Leclerc-Madlala S "Crime in an epidemic: the case of rape and AIDS" 1996 *Acta Criminologica* Vol 9 No 2, 31-37

- Le Roux JA "Die evaluering van getuienis in strafregtelike verrigtinge" Des 1991 *Die Landdros* Vol 26 No 4, 123-135
- Le Roux JI "Kinders en die versigtigheidsreël" Des 1990 *Die Landdros* Vol 25 No 4, 148-153
- Levett A "Contradictions and confusions in child sexual abuse" 1991 *SACJ* Vol 4, 9-20
- Lötter S "Decriminalisation: A principled approach" Oktober 1994 *Consultus* 130-132
- Louw R "Sexual orientation, criminal law and the Constitution: privacy versus equality" 1998 *SACJ* Vol 11, 375-395
 "Sexual orientation, the right to equality and the common-law offence of sodomy: *S v Kampher* 1997(2)*SACR* 418(C)" 1998 *SACJ* Vol 11, 112-117
- Mayne AV en Levett A "The Traumas of Rape - Some Considerations" 1977 *SACC* Vol 1, 163-170
- Mchunu BM "Will sodomy find a place in the new South African legal dispensation?" Desember 1994 *Die Landdros* Vol 29 No 4, 146-150
- Meintjies-Van der Walt L "Towards victims' empowerment strategies in the criminal justice process" 1998 *SACJ* Vol 11, 157-172
- Milton JRL *Hunt's South African Criminal Law and Procedure Common Law Crimes* (3de uitgawe, 1996) Vol II, Juta
Hunt's South African Criminal Law and Procedure Statutory Offences (Vol III, 1988) Juta
 "Law reform: The demise of the impunity of pre-pubescent rapists" 1988 *SACJ* Vol 1, 123-126
 "Re-defining the crime of rape: The Law Commission's proposals" 1999 *SACJ* Vol 12, 364-369
 "The Sexual Offences Act" 1988 *SACJ* Vol 2, 269-274
 "Unfair discrimination on the grounds of 'gender, sex ... [or] sexual orientation'. How the Sexual Offences Act 1957 does it all." 1997 *SACJ* Vol 10, 297-302
- Mojapelo WM "Sentencing a parent child-abuser: Difficulties of imposing a prison sentence or a substantial amount as fine" April 1993 *Consultus* 65-66
- Müller K "The child witness in the South African Law of Procedure " 1995 *Expert Evidence* Vol 4 Deel 2, 52-55
 "The pre-trial interview of a child witness A practical approach" Desember 1993 *Journal: Juridical Science* Vol 18 No 2, 107-122
- Müller K en Tait M " ' A Prosecutor is a person who cuts off your head': Children's perceptions of the legal process" 1997 *SALJ* Vol 114 Deel III 593-603
 "Little witnesses: A suggestion for improving the lot of children in court" 1999 *THRHR* Vol 62, 241-258
 "Section 158 of the Criminal Procedure Act 51 of 1977: A potential weapon in the battle to protect child witnesses" 1999 *SACJ* Vol 12, 57-61
 "The child witness and the accused's right to cross-examination" 1997 *TSAR* Vol 3, 519-530
- New Webster's Dictionary and Roget's Thesaurus, Book Essentials* (1992) New York
- Nicholas HC "Credibility of witnesses" 1985 *SALJ* 32-44
- Oosthuizen H en Verschoor T "Jeugdigheid by getuienislewering en verhoorbaarheid" 1996 *SACJ* Deel 9 22-33
- Padayachee N "Sexual molestation: is it a concept with a fixed meaning?" 1993 *SACJ* Vol 6, 323-326
 "The adequacy of South African Criminal Procedure and Evidence in relation to offences involving the sexual molestation of children" 1993 *Obiter* 194-202
- Pantazis A "Notes on male rape" 1999 *SACJ* Vol 12, 369-375
 "The problematic nature of gay identity" 1996 *SAJHR* 291-307
- Pienaar PJ "Pre-trial judicial investigation with reference to sexually abused children and juveniles" 1994 *Acta Criminologica* Vol 7 No 2, 94-103
- Pietersen JvR "Die enkelgetuie (NIS)-sindroom: 'n Kakofonie van onheilsnote" September 1994 *Die Landdros* Vol 29 No 3, 114-118

- Prinsloo JH "Die individualisering van straf: Enkele empiriese bevindings" 1992 *Die Landdros* Vol 27, 53-69
- Rabie MA en Strauss SA *Punishment An Introduction to Principles* (4de uitgawe, 1985) Lex Patria
- Reddi M "The child witness in the criminal justice system Suggestions for reform" 1993 *Journal for Juridical Science* Vol 18 Deel 2, 123-136
- Redgment J "Nothing is but thinking makes it so" 1986 *SALJ* 27-30
- Robinson JA (ed) *The Law of Children and Young Persons* (1997) Butterworths, Durban
- Schmidt CWH *Bewysreg* (4 de uitgawe, 2000) Butterworths
- Schwikkard PJ "Evidence: recent cases" 1995 *SACJ* Vol 8 No 1, 90-104
- "The child witness: assessment of a practical proposal" 1991 *SACJ* Vol 4, 44-49
- Schwikkard PJ en Jagwanth S "*K v the Regional Court Magistrate NO* 1996(1)*SACR* 434(E): the constitutionality of s 170A of the Criminal Procedure Act" 1996 *SACJ* Vol 9 215-220
- Scutt JA "Reform and the law of rape: common law and continental direction" 1978 *CILSA* Vol XI, 1-26
- Skeen A "Effective judicial thundering from up on high or a mere *brutum fulmen*? Deterrent sentences in criminal cases" 1998 *SACJ* Vol 11, 242-248
- Skelton A "Children, young persons and the criminal procedure" bladsye 161-184 in Robinson (ed)
- Snyman CR *A Draft Criminal Code for South Africa* (1995) Juta
- "Codifying the criminal law - the Australian Experience" 2000 *SACJ* Vol 13, 214-221
- Strafreg* (3de uitgawe, 1992) Butterworths, Durban
- Strafreg* (4de uitgawe, 1999) Butterworths, Durban
- Snyman JL en Morkel DW *Strafproses* (2de uitgawe, 1988) Juta & Kie, Johannesburg
- Songca R "The reliability of anatomically correct dolls in child sexual abuse cases" 1993 *SACJ* Vol 6, 83-89
- Spencer JR en Flin R *The evidence of children: The law and the psychology* (1990) Blackstone Uitgewers, London
- Spies GM "Correctional supervision - an aid in the treatment of sexual molestation" 1994 *Acta Criminologica* Vol 7 No 2, 37-45
- Spiro E "Effect of Adoption in South Africa" 1961 *SALJ* 318-338
- Steytler N *Constitutional Criminal Procedure, A commentary on the Constitution of the Republic of South Africa*, 1996 (1998) Butterworths, Durban
- Steyn AME, Grobbelaar MM en Snyman HF "Die stiefvader as seksuele molesteerder" 1995 *Acta Criminologica* Vol 8 No 1, 62-63
- Steyn E "From closet to constitution: The gay family rights odyssey" 1998 *TSAR* Vol 1, 97-117
- Swanepoel H "Bloedskande en seksuele molestering binne gesinsverband met spesifieke verwysing na kinderge-tuienis" Junie 1991 *Die Landdros* Vol 26 No 2, 55-60
- Terblanche SS *The Guide to Sentencing in South Africa* (1999) Butterworths, Durban
- Van der Merwe DP *Sentencing* (Losblad uitgawe No 6, 1998)
- Van der Merwe SE "Cross-examination of the (sexually abused) child witness in a constitutionalized adversarial trial system: is the South African intermediary the solution?" 1995 *Obiter* 194-215
- Van der Vyfer JD "Constitutional protection of children and young persons" 265-320 in Robinson (ed)
- Van Niekerk BvD "Recent Legislation The 'Third Sex' Act" 1970 *SALJ* 87-93
- Van Rooyen GH "Blessed are the peacemakers: victim - offender mediation in the criminal justice system - a practical example" 1999 *SACJ* Vol 12, 62-64
- Van Rooyen K "The end of the Indecent or Obscene Photographic Matter Act" 1996 *SACJ* Vol 9, 329-332

Viljoen F "Removing insult from injury: reviewing the cautionary rule in rape trials" 1992 *TSAR* Vol 4, 743-748

"The impact of fundamental right on criminal justice under the interim constitution (pre-trial to prison)" 1994 *De Jure* 231-251

Waller L "Victims on Trial - Prosecutions for Rape" 1977 *SACC* Vol 1, 147-162

Watney M "Aspekte van getuienisaflegging deur kindergetuies deur bemiddeling van tussengangers" 1998 *THRHR* Vol 61, 423-442

"Versigtigheidsreëls en die beoordeling van die getuienis van 'n kind" 1995 *THRHR* Vol 58, 715-721

Welch JI "Verkragting, met spesifieke verwysing na die transseksueel wat 'n 'geslagsveranderingsoperasie' ondergaan het" 1991 *SACJ* Vol 4, 164-171

Wiegand JH "Is die algemeen geldende versigtigheidsreël by geslagsmisdade uitgedien?" 1999 *TSAR* Vol 1, 172-177

Wilmot A "S v D 1992(1)SACR 143, 1992(1)SA 503 (NHC) The cautionary rule in sex crimes" 1992 *SACJ* Vol 2, 211-216

Zieff P "The child victim as witness in sexual abuse cases - a comparative analysis of the law of evidence and procedure" 1991 *SACJ* Vol 4, 21-43

SUID-AFRIKAANSE VERSLAE:

Children's Charter of South Africa [<http://www.anc.org.za/misc/childcht.html>], laaste keer besoek op 4 Augustus 2003

Initial Country Report - Convention on the Right of the Child (November 1997: gepubliseer na ratifikasie van die genoemde Konvensie in 1995) [<http://www.hri.ca/fortherecord/1999/documentation/tbodies/crc-c-51-add2.htm>], laaste keer besoek op 4 Augustus 2003

Nasionale Taakspan *Memorandum on proposed Amendments to Films and Publications Act, No 65 of 1996, as amended by Act 34 of 1999*

(Die lede van die Taakspan was: Adv HM Meintjes SC (Kantoor van die Direkteur van Openbare Vervolgings, Pretoria), Adv JSM Henning SC (Kantoor van die Nasionale Direkteur van Openbare Vervolgings), J Chetty (Film- en Publikasieraad) en Senior Superintendent A Pienaar (Hoof: Kinderbeskermingseenheid))

Nasionale Vervolgingsgesag van Suid-Afrika se *Beleidsdokument* (Oktober 1999)

Parlementêre Taakspan se *Report of The Parliamentary Task Group on the Sexual Abuse of Children* Hoofstuk 3: "The Task Group's Findings and Recommendations" (12 Junie 2002) [<http://www.gov.za/reports/2002/abuse.pdf>], laaste keer besoek op 4 Augustus 2003

Suid-Afrikaanse Menseregtekommissie *Report on Sexual Offences against Children: Does the Criminal Justice System protect Children?* (April 2002) [<http://www.sahrc.org.za>], laaste keer besoek op 4 Augustus 2003

Suid-Afrikaanse Regskommissie (ook te vinde by [<http://wwwserver.law.wits.ac.za/salc/salc.html>])

Compulsory HIV Testing of Persons Arrested for having committed Sexual Offences (Werkstuk 84, Projek 85, 1999)

Protection of the Child Witness (Werkstuk 28, Projek 71, 1989)

Sentencing (A new sentencing framework) (Projek 82, Werkstuk 91, Nov 2000)

Sentencing Restorative Justice (Projek 82, Werkstuk 7, 1997)

Sexual Offences (Projek 107, 2002)

Sexual Offences against Children (Projek 108, Werkstuk 10, 1997)

Sexual Offences: The Substantive Law (Projek 107, Werkstuk 85, 1999)

The Need for a Statutory Offence aimed at Harmful HIV-related Behaviour (Projek 85, Werkstuk 80, 1999)

The need for a Statutory Offence aimed at harmful HIV-related Behaviour: Fifth Interim Report on Aspects of the Law relating to Aids (Projek 85, April 2001)

Verslag oor die Vrou en Geslagsmisdade in Suid-Afrika (Projek 45, April 1985)

VERENIGDE STATE VAN AMERIKA:

Haralambie AM *Child Sexual Abuse in Civil Cases* (1999) American Bar Association

Mantell D "Clarifying erroneous child sexual abuse allegation" 1988 *American Journal of Orthopsychiatry* Vol 58 Deel 4, 618-621

Myers JEB *Legal Issues in Child Abuse and Neglect* (1992) Sage Uitgewers, California

ALFABETIESE LYS VAN SAKE

AUSTRALIESE HOFVERSLAE:

ACTR	=	Australian Capital Territory Reports
ACTSC	=	Supreme Court of the Australian Capital Territory
ALJR	=	Australian Law Journal Reports
ALR	=	Australian Law Reports
CLR	=	Criminal Law Reports
HCA	=	High Court of Australia
NSWCCA	=	New South Wales Criminal Court of Appeal
NSWLR	=	New South Wales Law Reports
NSWSC	=	Supreme Court of New South Wales
NTR	=	Northern Territory Reports
NTSC	=	Supreme Court of the Northern Territory of Australia
QCA	=	Supreme Court of Queensland
QdR	=	Queensland Reports
SASC	=	Supreme Court of South Australia
SASR	=	South Australian State Reports
TASSC	=	Supreme Court of Tasmania
VR	=	Victoria Reports (Supreme Court of Victoria)
VSC/VSCA/VICSC	=	Supreme Court of Victoria
WASCA	=	Supreme Court of Western Australia

A

AB (1999) 165 ALR 298 (HCA)
ACK [2000] NSWCCA 180 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/nsw/>], laaste keer besoek op 7 Julie 2003
ADW [1999] NSWCCA 374 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/nsw/>], laaste keer besoek op 7 Julie 2003
 AG 129 ACTR 1
Abel, ongerapporteerde TASSC uitspraak gedateer 25 Oktober 1994 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/>], laaste keer besoek op 6 Desember 2001
Abraham (1998) 70 SASR 575
Allie (1999) 1 Qd R 618
Arundell [1999] 2 VR 228

B

B and P (1999) 1 Qd R 296
Bartlett [1996] 2 VR 687
Berrill (1982) Qd R 508
Bolton and Barker [1998] 1 VR 692
Brown (1977) Qd R 220
Bull [2000] 171 ALR 613 (HCA)

C

C (1993) 60 SASR 467
C v T (1996) 136 ALR 703
CBR [1992] 1 Qd R 637
CSG [1998] VSCA 117 [<http://www.austlii.edu.au/au/cases/vic/>], laaste keer besoek op 7 Julie 2003
Cahill [1998] 4 VR 1
Carr [1996] 1 VR 585
Cheney (1991) 99 ALR 360
Christophers [2000] WASCA 308 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/wa/>], laaste keer besoek op 7 Julie 2003
Climas [1999] SASC 457 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/sa/>], laaste keer besoek op 7 Julie 2003
Coghlan (1998) 2 Qd R 498
Cogley [1989] VR 799
Colby [1999] NSWCCA 261 [<http://www.austlii.edu.au/au/cases/nsw/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Connell [1996] 1 VR 436
Cook [2000] WASCA 78 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/wa/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Cooksley [1982] Qd R 405
Corkin (No 2) (1988) 50 SASR 285
Crampton (2000) 176 ALR 369 (HCA)
Crofts (1996) 139 ALR 455 (HCA)
Crofts (1999) 1 Qd R 386
Crowe v Graham (1968) 121 CLR 375
Cushion (1997) 150 ALR 45

D

D (1997) 68 SASR 571
D (1997) 69 SASR 413
DDR (1998) 3 VR 580
DH [2000] NSWCCA 360 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/vnsw>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
DJT [1998] 4 VR 784
Dales [1995] QCA 329 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/qld>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Daly [1968] VR 257
De Simoni (1981) 35 ALR 265 (HCA)
Di Nardo [1998] 2 VR 493
Dinsdale (2000) 74 ALJR 1538
Director of Public Prosecutions v Cole 100 NTR 1
Director of Public Prosecutions v Krawtschenko [1996] SASC 5836 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/sa>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Director of Public Prosecutions v Lewis [1997] 1 VR 386
Director of Public Prosecutions (SA) v O'Connor (1995) 65 SASR 250
Director of Public Prosecutions v Sutcliffe [2001] VSC 43 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/vic>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Director of Public Prosecutions v WJW (2000) 2 VR 497
Doggett (2001) 182 ALR 1 (HCA)
Douglas [1985] VR 721
Dowlan [1998] 1 VR 123

E

EG [2002] ACTSC 85 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au>], laaste keer besoek op 5 November 2002
Ellis (1986) 6 NSWLR 603

F

FAR [1996] 2 Qd R 49
Farrell (1998) 155 ALR 652 (HCA)
Fleming (1998) 73 ALJR 1 (HCA)
Fraser [1975] 2 NSWLR 521
Fraser (1995) 65 SASR 260

G

Gallagher, ex parte Attorney-General (1999) 1 Qd R 200
Giordano [1998] 1 VR 544
Gipp (1998) 155 ALR 15 (HCA)
Glennon [1993] 1 VR 97
Gray (1997) 70 SASR 62
Green (2000) 133 NTR 1
Green (2001) 78 SASR 463
Griffis (1996) 67 SASR 170
Griggs (1999) 167 ALR 673

H

H (1997) 1 Qd R 527
H (1999) 2 Qd R 283
HG (1999) 160 ALR 554 (HCA)
Halse (1997) 70 SASR 456
Harrington [1998] 3 VR 531
Hewitt [1998] 4 VR 862
Hickman (1993) 60 SASR 415
Higham [1997] 1 VR 280
Hoch (1988) 81 ALR 225 (HCA)
Holland (1993) 117 ALR 193 (HCA)
Howes [2000] 2 VR 141
Hubbuck (1999) 1 Qd R 314
Hyatt [1998] 4 VR 182

I

Ibbs [1987] 163 CLR 447

J

J (1982) 45 ALR 331
 JAC [2000] VSCA 130 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/vic>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
 Jabaltjari (1989) 64 NTR 1
 Jackway, *ex parte Attorney-General* (1997) 2 Qd R 2777
 Jobson [1989] 2 Qd R 464
 Johnson v Miller (1937) 59 CLR 467 (HCA)
 Johnston [1998] NSWSC 379 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/nsw>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
 Jones [1997] 191 CLR 439 (HCA)
 Jones [1999] WASCA 24 [<http://www.austlii.edu.au/au/cases/wa>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
 Jonkers v Police (1996) 67 SASR 401

K

K (1997) 68 SASR 405
 KBT [1997] 191 CLR 417 (HCA)
 KRM [2001] 178 ALR 385 (HCA)
 Kable v The Director of Public Prosecutions for New South Wales, High Court of Australia uitspraak FC 96/027 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au>] gedateer 12 September 1996, laaste keer besoek op 7 Julie 2003
 Kelleher (1974) 4 ALR 450 (HCA)
 Kemp (No 2) (1998) 2 Qd R 510
 Kilby (1973) 1 ALR 283 (HCA)

L

L (1991) 103 ALR 577 (HCA)
 LAZ [1998] 1 VR 427
 Le Blowitz (1998) 1 Qd R 303
 Lee [2000] WASCA 73 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/wa>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
 Lewis (1993) 60 SASR 582
 Lewis-Hamilton [1998] 1 VR 630
 Little [2000] WASCA 87 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/wa>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
 Lomax [1998] 1 VR 551
 Longman (1989) 89 ALR 161 (HCA)

M

M (1994) 181 CLR 487 (HCA)
 M (1995) 1 Qd R 213
 M, *ex parte Attorney-General* (2000) 2 Qd R 543
 MacDonald (1995) 65 SASR 322
 Major and Lawrence (1998) 1 Qd R 317
 Markuleski [2001] NSWCCA 290 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/nsw>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
 McKellin [1998] 4 VR 757
 Melbourne (1999) 164 ALR 465 (HCA)
 Morris, *ex parte Attorney-General* (1996) 2 Qd R 68d
 Muller [1996] 1 Qd R 74
 Murray (1987) 11 NSWLR 12
 Mutemeri v Cheesman [1998] 4 VR 484

N

NRC [1999] 3 VR 537
 Neal (1982) 42 ALR 609 (HCA)
 Nieterink (1999) 76 SASR 56

O

O'Rourke [1997] 1 VR 246

P

P; *ex parte AG* [2001] QCA 188 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/qld>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
 PLK [1999] 3 VR 567
 Palmer (1998) 151 ALR 16 (HCA)
 Papakosmas (1999) 164 ALR 548 (HCA)
 Percival (1998) 2 Qd R 191
 Peterson (1979) 27 ALR 641
 Phillips [1971] 45 ALJR 467 (HCA)

Phillips v SA Police [1994] SASC 4848 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

Police v Kennedy (1998) 71 SASR 175

R

RHMcL (2000) 174 ALR 1 (HCA)

Randall [1991] SASR 447

Reiner (1974) 8 SASR 102

Rien (1995) 63 SASR 503

Robertson [1998] 4 VR 30

Robinson [1996] 1 VR 402

Robinson (1999) 165 ALR 226 (HCA)

Rodriguez [1998] 2 VR 167

Ruhland [1999] QCA 430 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

Ryan (2001) 179 ALR 193 (HCA)

S

S (1989) 89 ALR 321(HCA)

S (1996) 1 Qd R 559

S (2000) 1 Qd R 445

SA Police v Saunders (1995) 65 SASR 224

Salmon [1969] SASR 76

Saragozza [1984] VR 187

Saraswati (1991) 100 ALR 193 (HCA)

Schlaefler (1992) 57 SASR 423

Sessions [1998] 2 VR 304

Shaw (1995) 2 Qd R 97

Shaw (1996) 1 Qd R 641

Siganto (2001) 159 ALR 94 (HCA)

Simmons (1997) 68 SASR 81

Staats (1998) 123 NTR 16

Stach (1986) 66 ALR 79

Starrett [2002] SASC 175 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/>], laaste keer besoek op 5 November 2002

Stephenson [2001] WASCA 98 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/wa/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

Stone (1999) 2 Qd R 413

Stoupas [1998] 3 VR 645

Suresh (1998) 153 ALR 145 (HCA)

Sutton (1983-1984) 51 ALR 435 (HCA)

Swingler [1996] 1 VR 257

T

TJB [1998] 4 VR 621

Toonen v Australia (Communication No 488/1992 [31 Maart 1994] UN Human Rights Committee [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/journals/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

V

Veen (No 2) (1988) 77 ALR 385 (HCA)

W

W [1996] 1 Qd R 573

W (1998) 2 Qd R 531

WS [2000] 78 SASR 33

Wakeley (1990) 93 ALR 79 (HCA)

Wakime [1997] 1 VR 242

Ware [1997] 1 VR 647

Watson v Police (1998) 70 SASR 515

Watson [2000] WASCA 8 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/wa/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

Weissensteiner (1993) 117 ALR 545 (HCA)

Western [2001] WASCA 194 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/wa/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

Williams [1999] NSWCCA 9 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/nsw/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

Wiskich [2000] SASC 64 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/au/cases/sa/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

Y

Young [1998] 1 VR 402

ENGELSE HOFVERSLAE:

AC	=	Appeal Cases
All ER	=	All England Law Reports
Cr App R	=	Criminal Appeal Reports
Cr App R(S)	=	Criminal Appeal Reports (Sentencing)
Crim LR	=	Criminal Law Review
ECHR	=	European Court of Human Rights
EWCA	=	England and Wales Court of Appeal (Criminal Division)
KB	=	King's Bench Division
QB	=	Queen's Bench Division
WLR	=	Weekly Law Reports

A

A [2001] 3 All ER 1
Acton Justices (1991) 92 Cr App R 98
Ali [2000] 1 Cr App R(S) 36
Anderson [1971] 3 All ER 1152
Anderson [1999] 1 Cr App R(S) 273
Angol (1994) 15 Cr App R(S) 727
Archer [1999] 2 Cr App R(S) 92
Ashraf (1992) 13 Cr App R(S) 451
Aston (1993) 14 Cr App R(S) 779
Atkins (1990) 12 Cr App R(S) 335
Atkins v Director of Public Prosecutions [2000] 1 WLR 1427
Attorney General's Reference (No 1 of 1989) [1989] 3 All ER 571
Attorney-General's Reference (No 4 of 1989) (1990) 90 Cr App R 366
Attorney-General's Reference (No 7 of 1989)(Thornton) (1990) 12 Cr App R (S) 1
Attorney-General's Reference (No 17 of 1990)(Jones) (1991) 12 Cr App R(S) 572
Attorney-General's Reference (No 1 of 1991)(Hughes) (1992) 13 Cr App R (S) 134
Attorney-General's Reference (No 4 of 1991)(Noble) (1992) 13 Cr App R(S) 182
Attorney-General's Reference (No 8 of 1991)(Jepson) (1992) 13 Cr App R(S) 360
Attorney-General's Reference (No 1 of 1992) (1993) 96 Cr App R 298
Attorney-General's Reference (No 19 of 1992)(McMorrow) (1993) 14 Cr App R(S) 330
Attorney-General's Reference (No 32 of 1992)(Newton) (1994) 98 Cr App R 206
Attorney-General's Reference (No 34 of 1992)(Oxford) (1994) 15 Cr App R(S) 167
Attorney-General's Reference (No 35 of 1992)(Taylor) (1994) 15 Cr App R(S) 233
Attorney-General's Reference (No 3 of 1993)(W) (1994) 98 Cr App R 84
Attorney-General's Reference (No 4 of 1993)(Bingham)(1994) 15 Cr App R(S) 205
Attorney-General's Reference (No 6 of 1993)(Musgrove) (1994) 15 Cr App R(S) 375
Attorney-General's Reference (No 9 of 1994)(Groves)(1995) 16 Cr App R(S) 366
Attorney-General's Reference (No 25 of 1994)(B)(1995) 16 Cr App R(S) 562
Attorney-General's Reference (No 43 of 1994)(Smith)(1995) 16 Cr App R(S) 815
Attorney-General's Reference (No 2 of 1995)(S) [1996] 1 Cr App R(S) 274
Attorney-General's Reference (No 3 of 1995)(H) [1996] 1 Cr App R(S) 26
Attorney-General's Reference (No 75 of 1995)(Willey) [1997] 1 Cr App R(S) 198
Attorney-General's Reference (No 4 of 1997)(Hetherington) [1998] 1 Cr App R(S) 96
Attorney-General's Reference (No 7 of 1997)(Fearon) [1998] 1 Cr App R(S) 268
Attorney-General's Reference (No 25 of 1997)(Williams) [1998] 1 Cr App R(S) 310
Attorney-General's Reference (No 12 of 1998)(M) [1999] 1 Cr App R (S) 44
Attorney-General's Reference (No 14 of 1998)(McGregor) [1999] 1 Cr App R (S) 205
Attorney-General's Reference (No 20 of 1998)(Pidcock) [1999] 1 Cr App R(S) 280
Attorney-General's Reference (No 29 of 1998)(B) [1999] 1 Cr App R(S) 311
Attorney-General's Reference (No 32 of 1998)(Gilkes) [1999] 1 Cr App R(S) 316
Attorney-General's Reference (No 35 of 1998)(James) [1999] 1 Cr App R(S) 400
Attorney-General's Reference (No 45 of 1998)(Gale) [1999] 1 Cr App R 464
Attorney-General's Reference No 61 of 1998 (W) [1999] 2 Cr App R(S) 226
Attorney-General's Reference (No 75 of 1998)(J.N.) [2000] 1 Cr App R(S) 102
Attorney-General's Reference (No 89 of 1998)(Sullivan) [2000] 1 Cr App R 49
Attorney-General's Reference (No 8 of 1999)(A) [2000] 1 Cr App R(S) 56
Attorney-General's Reference (No 28 of 1999)(G) [2000] 1 Cr App R(S) 314
Attorney-General's Reference No 35 of 1999 (S) [2000] 1 Cr App R(S) 440
Attorney-General's Reference (No 43 of 1999)(GM) [2000] 1 Cr App R(S) 398
Attorney-General's Reference No 66 of 1999 (BW) [2000] 1 Cr App R(S) 558
Attorney-General's Reference No 77 of 1999 (Sadler) [1999] 2 Cr App R(S) 336
Attorney-General's Reference (No 28 of 2000)(S) [2001] 1 Cr App R(S) 307
Attorney-General's Reference (No 31 of 2000)(Tarry) [2001] 1 Cr App R(S) 386
Attorney-General's Reference (No 41 of 2000)(Harrison) [2001] 1 Cr App R(S) 372
Attorney-General's Reference (No 44 of 2000)(Peverett) [2001] 1 Cr App R(S) 460

B

B (1993) 14 Cr App R (S) 482
B (1993) 14 Cr App R (S) 774
B [1997] 2 Cr App R(S) 126
B [1999] 1 Cr App R(S) 174
B v Director of Public Prosecutions [1998] 4 All ER 265 (QBD)
Baker (1990) 12 Cr App R(S) 342
Ball and Ball (1911) AC 47 (HL)
Bamforth [1999] 1 Cr App R (S) 123
Barker [2001] 1 Cr App R(S) 514
Baskerville [1916] 2 KB 658
Baverstock (1993) 96 Cr App R 435
Bayliss [2000] 1 Cr App R(S) 412
Beal v Kelley [1951] 2 All ER 763(KBD)
Bellamy (1986) 82 Cr App R 222
Bellamy [2001] 1 Cr App R(S) 116
Bibi [1980] 1 WLR 1193
Billam (1986) 82 Cr App R 347
Birchall (1986) 82 Cr App R 208
Bolingbroke [2001] 1 Cr App R(S) 277
Bourne (1952) 36 Cr App R 125
Bowers [1999] 2 Cr App R(S) 97
Bowley [1999] 1 Cr App R (S) 232
Boyea [1992] Crim LR 54
Bromiley [2001] 1 Cr App R(S) 255
Brown [1993] 2 All ER 75
Brown (1994) 15 Cr App R(S) 495
Burrows [1952] 1 All ER 58(CCA)
Burton-Barri [1999] 2 Cr App R(S) 253

C

C (1990) 12 Cr App R (S) 292
C [1992] Crim LR 642
C [1997] 2 Cr App R(S) 85
C [1998] 2 Cr App R(S) 303
C(Rape: Marital exemption) [1991] 1 All ER 755 (Crown CT)
Cairns [1998] 1 Cr App R(S) 434
Caley [1999] 2 Cr App R(S) 154
Camelleri (1922) 2 KB 122
Carmichael [1940] 2 All ER 165(CCA)
Carter [1997] 1 Cr App R(S) 434
Cartwright (1914) 10 Cr App R 219
Chagan (1995) 16 Cr App R (S) 15
Chance (1988) 87 Cr App R 398
Chan-Fook [1994] 2 All ER 552(CA)
Cheni v Cheni (1962) 3 All ER 873(PDA)
Chowdury [1999] 2 Cr App R(S) 269
Christie [1914] AC 545
Christou [1996] 2 Cr App R 360
Clarence (1889) Vol 58 QBD 10
Clark [2001] 1 Cr App R(S) 197
Clarke [1949] 2 All ER 448
Clarke [1997] 2 Cr App R(S) 52
Clayton (1990) 12 Cr App R(S) 79
Cole (1993) 14 Cr App R(S) 668
Court [1987] 1 All ER 120(CA)
Court [1989] AC 28 (HL)
Courtie (1984) 78 Cr App R 292
Crawford (1993) 14 Cr App R(S) 782
Cuthbertson and Jenks [2000] 1 Cr App R 359

D

D (1993) 14 Cr App R (S) 489
D (1993) 14 Cr App R (S) 776
D [1996] 1 Cr App R(S) 196
D [2000] 1 Cr App R(S) 120
DJX, SCY and GCZ (1990) 91 Cr App R 36
Daley [1994] AC 117
Dalton [1995] 2 Cr App R 340(CA)

Dash (1994) 15 Cr App R(S) 76
Davids (1992) 13 Cr App R (S) 468
Davies [1998] 1 Cr App R(S) 380
Davis [1997] 1 Cr App R(S) 74
Day [1997] 1 Cr App R 181 (CA)
Demel [1997] 2 Cr App R(S) 5
Dempster (1987) 85 Cr App R 176
Director of Public Prosecutions v Boardman [1975] AC 421
Director of Public Prosecutions v Hester (1973) 57 Cr App R 212
Director of Public Prosecutions v Kilbourne [1973] 1 All ER 440 (HL)
Director of Public Prosecutions v M [1997] 2 Cr App R 70
Director of Public Prosecutions v Morgan [1975] 2 All ER 347(HL)
Director of Public Prosecutions v P [1991] 2 AC 447
Director of Public Prosecutions v R and B [1997] 1 Cr App R 36 (CA)
Director of Public Prosecutions v Rogers (1953) 2 All ER 644(QBD)
Donovan [1934] 2 KB 498
Doolan (1991) 12 Cr App R(S) 634
Dudgeon v United Kingdom (1982)4 ECHR 149
Dunphy (1994) 98 Cr App R 393(CA)

E

Edes (1991) 12 Cr App R(S) 658
Emery-Barker (1990) 12 Cr App R(S) 78
Emmerson (1977) 65 Cr App R 154

F

F (1992) 13 Cr App R(S) 358
F (1992) 13 Cr App R(S) 420
Fairclough v Whipp [1951] 2 All ER 834(KBD)
Faulkner v Talbot [1981] 3 All ER 468(QBD)
Fellows and Arnold [1997] 2 All ER 548
Fidler [2001] 1 Cr App R(S) 349
Francis (1989) 88 Cr App R 127
Freeman (1980) 71 Cr App R 366
Funderburk (1990) 90 Cr App R 466

G

G v Director of Public Prosecutions [1997] 2 Cr App R 78(QBD)
Geary [1998] 2 Cr App R(S) 434
Gillick v West Norfolk and Wisbech Area Health Authority [1986] AC 112
Giscombe (1990) 12 Cr App R(S) 616
Goodway [1993] 4 All ER 894
Goss and Goss (1990) 90 Cr App R 400
Goy [2001] 1 Cr App R(S) 43
Graham [1999] 2 Cr App R 201 (CA)
Graham-Kerr (1989) 88 Cr App R 302
Greaves [1999] 1 Cr App R(S) 319
Grigg [1999] 1 Cr App R(S) 443
Gullefer [1990] 3 All ER 882

H

H (1993) 14 Cr App R(S) 414
H [1998] 2 Cr App R 161(CA)
H [1999] 1 Cr App R(S) 470
H(A) (1994) 99 Cr App R 178(CA)
H(A) [1995] 2 Cr App R 437(HL)
Hall (1988)86 Cr App R 159
Hampshire [1995] 2 Cr App R 319(CA)
Hancocks [2000] 1 Cr App R(S) 82
Hare [1934] 1 KB 354
Harling [1938] 1 All ER 307 (CCA)
Harrington-Fry (1995) 16 Cr App R(S) 893
Harris (1990) 12 Cr App R(S) 318
Hatch [1997] 1 Cr App R(S) 22
Haughian and Pearson (1985) 80 Cr App R 334
Hayes (1977) 64 Cr App R 194
Henderson (1990) 12 Cr App R(S) 589
Henry and Manning (1969) 53 Cr App R 150
Hill [1997] 2 Cr App R(S) 243

Hill [2000] 1 Cr App R(S) 8
Hirst [2001] 1 Cr App R(S) 152
Hiscock (1992) 13 Cr App R(S) 24
Hodgetts v Chiltern District Council [1983] 2 AC 120
Hodgson (1968) 52 Cr App R 113
Holt (1995) 16 Cr App R(S) 510
Howard [1965] 3 All ER 684 (CCA)

I

Ireland and Burstow[1998] AC 147 (HL)
Islam [1999] 1 Cr App R 22(CA)

J

J (1993) 14 Cr App R(S) 500
JW [2000] 1 Cr App R(S) 234
Jabble [1999] 1 Cr App R(S) 298
James (1971) 55 CR App R 299
Jarvis and Jarvis [1991] Crim LR 374
John E [1996] 1 Cr App R 88(CA)
John M [1996] 2 Cr App R 56(CA)
Jones (1933) 24 Cr App R 55
Jones (1992) 13 Cr App R(S) 698

K

K (1990) 12 Cr App R 451
K (1991) 12 Cr App R(S) 700
K (1994) 15 Cr App R(S) 271
K (1995) 16 Cr App R(S) 966
Kabariti (1991) 92 Cr App R 362
Kaitamaki [1984] 2 All ER 435 (PC)
Kalkan (1992) 13 Cr App R(S) 547
Kelly [1999] 2 Cr App R (S) 176
Khan (1981) 73 Cr App R 190
Khan [1990] 2 All ER 783 (CA)
Khan (1993) 14 Cr App R(S) 571
Kimber [1983] 3 All ER 316 (CA)
King The Times, 22 November 2001
Kingston (1993) 97 Cr App R 401
Kirk (1995) 16 Cr App R(S) 895
Knight (1990) 12 Cr App R(S) 319
Krausz (1973) 57 Cr App R 466

L

L (1994) 15 Cr App R (S) 501
L [1999] 1 Cr App R(S) 347
LPB (1990) 91 Cr App R 359
Land [1998] 1 Cr App R 301
Lane [1999] 1 Cr App R(S) 415
Lang (1976) 62 Cr App R 50
Laws (1928) 21 Cr App R 45
Leckey [1999] 1 Cr App R (S) 57
Lee [1996] 2 Cr App R 266
Lee [1998] 2 Cr App R(S) 272
Leeson (1968) Cr App R 185
Lennon [1999] 1 Cr App R (S) 19
Lillyman [1896] 2 Q.B. 167
Lovatt (1990) 12 Cr App R(S) 452

M

M (1990) 12 Cr App R(S) 455
M (1993) 14 Cr App R(S) 286
M and M [2000] 1 Cr App R(S) 296
Maidment [2000] 1 Cr App R(S) 457
Maishman [2000] 1 Cr App R(S) 419
Makanjuola; Easton [1995] 2 Cr App R 469
Malik [1998] 1 Cr App R(S) 115
Malone [1998] 2 Cr App R 447
Martley [2000] 1 Cr App R(S) 416

Matthews [1998] 1 Cr App R(S) 220
Matthews [1999] 1 Cr App R(S) 309
McAndrew-Bingham [1999] 2 Cr App R 293
McArthur (1993) 13 Cr App R(S) 659
McFarlane (1994) 99 Cr App R 8
McInnes (1990) 90 Cr App R 99
M'Cormack [1969] 3 All ER 371(CA)
Mellor [1981] 1 WLR 1044
Merry [1900] 19 Cox CC 442 (Oxford Circuit)
Miller [1954] 2 All ER 529
Moghal (1993) 14 Cr App R(S) 126
Moore (1990) 12 Cr App R (S) 384
Morley [1989] Crim LR 566
Morris (Clarence Barrington) [1998] 1 Cr App R 386
Moulder (1990) 12 Cr App R(S) 391
Moule (1994) 15 Cr App R(S) 592
Muncaster [1999] Crim LR 409
Murphy (1990) 12 Cr App R(S) 530

N

N (1992) 95 Cr App R 256(CA)
National Mode of Trial Guidelines (1991) 92 Cr App R 142
Neem (1993) 14 Cr App R (S) 18
Newsome [1997] 2 Cr App R(S) 69
Nicholson [1998] 1 Cr App R(S) 370
Norcott [1917] 1 KB 347
Norris v Republic of Ireland, ongerapporteerde ECHR uitspraak gedateer 26 Oktober 1988
Notice [2000] 1 Cr App R(S) 75

O

O'Brien [1974] 3 All ER 663
O'Keefe [1969] 2 QB 29
O'S (1993) 14 Cr App R(S) 632
Oakley (1990) 12 Cr App R(S) 215
Offen [2001] 2 All ER 154
Offord [1999] 1 Cr App R(S) 327
O'Grady (1978) 66 Cr App R 279
Olugboja (1981) 73 Cr App R 345
O'Neill; Ackers (1950) 34 Cr App R 108
Osborne [1905] 1 KB 551
Owen (1988) 86 Cr App R 291

P

P (1992) 13 Cr App R(S) 369
PH [2001] 1 Cr App R(S) 181
Paget [1998] 1 Cr app R(S) 80
Palmer (1995) 16 Cr App R(S) 642
Parsons [2000] 1 Cr App R(S) 428
Pate (1985) 80 Cr App R 349
Penguin Books Ltd [1961] Crim LR 176
Perks [2001] 1 Cr App R(S) 66
Pickford [1995] 1 Cr App R 420
Pickup (1993) 14 Cr App R(S) 271
Pigg (1982) 74 Cr App R 352
Porter (1990) 12 Cr App R(S) 100
Practice Direction (1992) 95 Cr App R 354
Practice Direction (Crime: Child's Video Evidence) [1992] 1 WLR 839
Practice Direction (Ward: Witness at Trial) [1987] 1 WLR 1739
Practice Direction (Ward: Witness at Trial) (No 2) [1988] 1 WLR 989
Practice Note (1990) 3 All ER 979
Practice Statement (Crime: Sentencing) [1992] 1 WLR 948
Pratt [1984] Crim LR 41

R

R (1993) 14 Cr App R(S) 328
R (1993) 14 Cr App R(S) 772
R (J) [1993] Crim LR 971
R (Rape: Marital exemption) [1991] 4 All ER 481 (HL)
Rahmoun (1986) 82 Cr App R 217

Redpath (1962) 46 Cr App R 319
Reid [1972] 2 All ER 1350
Roberts and Roberts (1982) 74 Cr App R 242
Robinson (1990) 12 Cr App R(S) 542
Robinson [1994] 3 All ER 346
Rolfe (1952) 36 Cr App R 4
Rowlett (1990) 12 Cr App R(S) 294

S

S (1993) 14 Cr App R(S) 788
S [1997] 1 Cr App R(S) 123
S [1998] 1 Cr App R(S) 261
S [2001] 1 Cr App R(S) 335
SMS [1992] Crim LR 310
Samm (1995) 16 Cr App R(S) 124
Satnam and Kewal (1984) 78 Cr App R 149
Scott (1992) 12 Cr App R(S) 173
Setz-Dempsey and Richardson (1994) 98 Cr App R 23
Sharman [1998] 1 Cr App R 406
Simpson (1991) 12 Cr App R(S) 674
Simpson (1994) 99 Cr App R 48
Sinclair (1867) 13 Cox CC 28
Smellie [1919] 14 Cr App R 128
Smith (1992) 13 Cr App R(S) 461
Smith (1993) 14 Cr App R(S) 708
Smith [1994] Crim LR 458
Smith [2001] 1 Cr App R(S) 232
Smith v Superintendent of Police for Woking (1983) 76 Cr App R 234 (DC)
Speck [1977] 2 All ER 859 (CA)
Spencer [1985] QB 771
Stapley [2001] 1 Cr App R(S) 302
Stark (1992) 13 Cr App R(S)
Steele [1977] 65 Crim App R 22
Stepton [1998] 2 Cr App R(S) 319
Stretton (1988) 86 Cr App R 7
Sullivan [1999] 1 Cr App R (S) 89
Sutton [1977] 3 All ER 476 (CA)
Sweeney [1998] 2 Cr App R(S) 43

T

Taylor (1977) 64 Cr App R 182
Taylor (1985) 80 Cr App R 327
Taylor (1992) 13 Cr App R(S) 472
Thomas (1985) 81 Cr App R 331
Thompson [1914] 2 KB 99
Thompson [1918] AC 221
Timpson (1993) 14 Cr App R(S) 369
Tiso (1990) 12 Cr App R(S) 122
Todd (1990) 12 Cr App R(S) 14
Tongue (1993) 14 Cr App R(S) 1
Travell [1997] 1 Cr App R(S) 52
Tunncliffe and Greenwood [1999] 2 Cr App R(S) 88
Turnbull (1976) 63 Cr App R 132
Turner (1990) 12 Cr App R(S) 570

U

U (1992) 13 Cr App R(S) 530

V

Valentine [1996] 2 Cr App R 213(CA)
Vaughan (1991) 12 Cr App R(S) 731
Velasquez [1996] 1 Cr App R 155 (CA)

W

W [1997] 1 Cr App R(S) 95
W [1998] 1 Cr App R(S) 24
W [1999] 2 Cr App R(S) 150
W and W [1999] 1 Cr App R(S) 268

WG [2000] 1 Cr App R(S) 70
Wallwork (1958) 42 Cr App R 153
Walters (1994) 15 Cr App R(S) 690
Wannell (1922) 17 Cr App R 53 (in die 1924 bundel)
Watkins [1998] 1 Cr App R(S) 410
Wellard (1978) 67 Cr App R 364
Wellman [1999] 2 Cr App R(S) 162
Wells [1999] 1 Cr App R(S) 320
Welstead [1996] 1 Cr App R 59(CA)
West (1984) 70 Cr App R 45
Westwood (1990) 12 Cr App R 448
White (1990) 12 Cr App R(S) 30
White [1999] 1 Cr App R 153(PC)
Whitehead [1929] 1 KB 99
Wilkinson [1996] 1 Cr App R 81(CA)
Williams [1999] 1 Cr App R(S) 105
Willis (1975) 60 Cr App R 146
Willoughby (1989) 88 Cr App R 91
Willoughby [1999] 2 Cr App R 82(CA)
Witten (1990) 12 Cr App R(S) 495
Wood (1990) 12 Cr App R(S) 129
Wright and Ormerod (1990) 90 Cr App R 91
Wyatt [1990] Crim LR 343

X

Xenofontos and Mace (1992) 13 Cr App R (S) 580

Z

Z(CA) [1990] 2 QB 355

KANADESE HOFVERSLAE:

ABCA	=	Court of Appeal of Alberta
ABQB	=	Court of Queen's Bench of Alberta
BCSC	=	Supreme Court of British Columbia
BCCA	=	Court of Appeal for British Columbia
Ont CA	=	Ontario Court of Appeal
NSCA	=	Nova Scotia Court of Appeal
NSSC	=	Nova Scotia Supreme Court
Man CA	=	Manitoba Court of Appeal
SCC	=	Supreme Court of Canada

A

A (JF) (1993) 82 CCC (3d) 295 (Ont CA)
A (K) (1999) 137 CCC (3d) 554 (Ont CA)
A (S) (1993) 76 CCC (3d) 522(Ont CA)
Alyea, ongerapporteerde BCCA uitspraak van 10 November 1997 (<<http://www.courts.gov.bc.ca/jdb-txt/ca>>), laaste keer
 besoek op 8 Julie 2003
Audet (1996) 106 CCC (3d) 481 (SCC)
Ay (1995) 93 CCC (3d) 456 (BCCA)

B

B (DC) (1994) 91 CCC (3d) 357 (Man CA)
B (G) [1990] 2 SCR 3
B (G) [1990] 2 SCR 30
B (G) [1990] 2 SCR 57
B (JH) (1996) 101 CCC (3d) 1
B (JM) (2001) 153 CCC (3d) 270 (BCCA)
B (JN) (1989) 48 CCC (3d) 71 (Man CA)
B (KG) (1993) 79 CCC (3d) 257 (SCC)
B (L) (1993) 82 CCC (3d) 189
B (R) (2000) 139 CCC (3d) 77
B (SC) (1998) 119 CCC (3d) 530(Ont CA)
B (SP) (1994) 90 CCC (3d) 478
B (WD) (1988) 38 CCC (3d) 12
Bernard (1989) 45 CCC (3d) 1 (SCC)

Bernier (1998) 119 CCC (3d) 467
Bolton, ongerapporteerde BCSC uitspraak gelewer op 11 Mei 1999 (<<http://www.courts.gov.bc.ca/jdb-txt/sc>>), laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Bone (1993) 81 CCC (3d) 389 (Man CA)
Boyce (1976) 23 CCC (2d) 16 (Ont CA)
Brady 1998 ABCA 7 (<<http://www.canlii.org/ab/cas/abca>>), laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Bremner (2000) 146 CCC (3d) 59
Brown (1994) 91 CCC (3d) 89 (NSCA)
Burke (1996) 105 CCC (3d) 205 (SCC)
Burns (1992) 74 CCC (3d) 124 (BCCA)
Burns (1994) 89 CCC (3d) 193 (SCC)
Butler (1992) 70 CCC (3d) 129 (SCC)

C

C (MH) (1991) 63 CCC (3d) 385 (SCC)
C (RA) (1990) 57 CCC (3d) 552 (BCCA)
C (TJ) (1994) 86 CCC (3d) 181
Cadden (1989) 48 CCC (3d) 123 (BCCA)
Caron (1995) 94 CCC (3d) 466 (Ont CA)
Caskenette (1993) 80 CCC (3d) 439 (BCCA)
Chase (1988) 37 CCC (3d) 97 (SCC)
Clemente (1994) 91 CCC (3d) 1 (SCC)
Cook (1985) 20 CCC (3d) 18 (BCCA)
Crosby (1995) 98 CCC (3d) 225 (SCC)
Cuerrier (1998) 127 CCC (3d) 1 (SCC)
Currie [1997] 2 SCR 260

D

D (C) (1990) 54 CCC (3d) 161
D (D) [2000] 2 SCR 275
D (E) 1992 BCCA 8326, (<<http://www.canlii.org/bc/cas/bcca>>), laaste keer besoek op 10 April 2003
D (GN) (1993) 81 CCC (3d) 65 (Ont CA)
D (P) (2000) 139 CCC (3d) 275
D (RR) (1989) 47 CCC (3d) 97
Daigle [1998] 1 SCR 1220
Daniels (1999) 137 CCC (3d) 527
Darrach (2001) 148 CCC (3d) 97 (SCC)
Daviault (1995) 93 CCC (3d) 21
Davis (2000) 139 CCC (3d) 193 (SCC)
Deyardin (1998) 119 CCC (3d) 365

E

E (AW) (1993) 83 CCC (3d) 462
E(B) (2000) 139 CCC (3d) 100
Esau (1997) 116 CCC (3d) 289 (SCC)
Evans (1994) 85 CCC (3d) 97 (SCC)
Ewanchuk (1999) 131 CCC (3d) 481 (SCC)
Ewanchuk [2000] ABQB 733 (<<http://www.canlii.org/ab/cas/abqb>>), laaste keer besoek op 8 Julie 2003

F

F (CC) (1998) 120 CCC (3d) 225 (SCC)
F (JE) (1994) 85 CCC (3d) 457 (Ont CA)
FLJ [2001] BCCA 474 (<<http://www.courts.gov.bc.ca/jdb-txt/ca>>), laaste keer besoek op 8 Julie 2003
F (RP) (1996) 105 CCC (3d) 435
F (WJ) (2000) 138 CCC (3d) 1 (SCC)
Ferguson (1996) 112 CCC (3d) 342 (BCCA)
Fletcher (1983) 1 CCC (3d) 370 (Ont CA)
Fong (1994) 92 CCC (3d) 171 (Alta CA)
Frame (1977) 31 CCC (2d) 332

G

G (A) (2000) 143 CCC (3d) 46 (SCC)
G (CW) (1994) 88 CCC (3d) 240 (BCCA)
GEB [2001] BCCA 236 (<<http://www.canlii.org/bc/cas/bcca>>), laaste keer besoek op 8 Julie 2003
G (G) (1995) 97 CCC (3d) 362 (Ont CA)
G (HW), ongerapporteerde BCCA uitspraak gedateer 26 Maart 1998 (<<http://www.courts.gov.bc.ca/jdb-txt/ca>>), laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Galbraith (1994) 90 CCC (3d) 76 (Ont CA)

Garcia, ongerapporteerde BCCA uitspraak gedateer 21 Maart 1996 (<<http://www.courts.gov.bc.ca/jdb-txt/ca/>>), laaste keer besoek op 8 Julie 2003

Goltz (1992) 67 CCC (3d) 481 (SCC)
Gostick (1999) 137 CCC (3d) 53 (Ont CA)
Gray (1992) 68 CCC (3d) 193 (Ont CA)

H

H (EF) (1996) 105 CCC (3d) 233 (Ont CA)
Hann (1992) 75 CCC (3d) 355
Hanna (1993) 80 CCC (3d) 289 (BCCA)
Harley [2000] BCCA 230 (<<http://www.canlii.org/bc/cas/bcca/>>), laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Hawkins (1996) 111 CCC (3d) 129(SCC)
Herman [1999] BCCA 526 (<<http://www.canlii.org/bc/cas/bcca/>>), laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Heywood (1995) 94 CCC (3d) 481 (SCC)
Higginbottom (2001) 156 CCC (3d) 178 (Ont CA)
Hill [1977] 1 SCR 827
Hirtle (1999)136 CCC (3d) 419

J

J (C) (1990) 58 CCC (3d) 167
J (C) (1998) 119 CCC (3d) 444
J (LJ) (2001) 148 CCC (3d) 487
Jewell and Gramlick (1995) 100 CCC (3d) 270 (Ont CA)
Jmieff (1995) 94 CCC (3d) 157 (BCCA)
Jones (1994) 89 CCC (3d) 353 (SCC)

K

K (KO) (2001) 156 CCC (3d) 433 (Man CA)
K (V) (1992) 68 CCC (3d) 18 (BC CA)
Khan (1988) 42 CCC (3d) 197 (Ont CA)
Khan (1991) 59 CCC (3d) 92(SCC)
Kistendey (1976) 29 CCC (2d) 382(Ont CA)
Kovacevic , ongerapporteerde BCCA uitspraak van 2 April 2001 (<<http://www.courts.gov.bc.ca/jdb-txt/ca/>>), laaste keer besoek op 8 Julie 2003

L

L (DB) (1996) 101 CCC (3d) 406 (Ont CA)
L (DO) (1994) 85 CCC (3d) 289 (SCC)
L (FL) (2001) 153 CCC (3d) 146 (Ont CA)
L (JW) (1995) 94 CCC (3d) 263(Ont CA)
L (SJ) (2001) 155 CCC (3d) 338 (BCCA)
L (WK) (1991) 64 CCC (3d) 321 (SCC)
L (Z) (2000) 144 CCC (3d) 444
Laybourn, Bulmer and Illingworth (1987) 33 CCC (3d) 385 (SCC)
LeBlanc (2000) 147 CCC (3d) 1 (NSCA)
Levogiannis (1994) 85 CCC (3d) 327 (SCC)
Litchfield (1994) 86 CCC (3d) 97(SCC)
Livermore (1996) 102 CCC (3d) 212 (SCC)
Llorenz (2000) 145 CCC (3d) 535 (Ont CA)
Lyons (1988) 37 CCC (3d) 1 (SCC)

M

M [2000] BCSC 683 (<<http://www.courts.gov.bc.ca/jdb-txt/sc/>>), laaste keer besoek op 8 Julie 2003
M (C) (1995) 98 CCC (3d) 481 (Ont CA)
M (C) (1998) 127 CCC (3d) 249
M (CA) (1996) 105 CCC (3d) 327
M (D) (1999) 136 CCC (3d) 412
M (DES) (1993) 80 CCC (3d) 371 (BCCA)
M (GL) (2000) 138 CCC (3d) 383
M (GO) (1990) 54 CCC (3d) 79
M (MA) (2001) 151 CCC (3d) 22 (BCCA)
M (MH) (1994) 91 CCC (3d) 504 (NSCA)
M (ML) (1994) 89 CCC (3d) 96 (SCC)
M (RT) (1996) 107 CCC (3d) 572 (NSCA)
Maheu (1997) 116 CCC (3d) 361
Markovitch (1994) 91 CCC (3d) 51 (BCCA)
Marquard (1994) 85 CCC (3d) 193 (SCC)
McBride (1999) 133 CCC (3d) 527 (Ont CA)

McCraw (1991) 66 CCC (3d) 517 (SCC)
McDonnell (1997) 114 CCC (3d) 436 (SCC)
McGovern (1993) 82 CCC (3d) 301 (Man CA)
McKay (1976) 23 CCC (2d) 4 (BCCA)
Milne (1988) 38 CCC (3d) 502 (SCC)
Mohan (1994) 89 CCC (3d) 402 (SCC)
Muise (No 2) (1976) 23 CCC (2d) (NSSC)
Murphy and Butt (1976) 29 CCC (2d) 417 (SCC)
Murray (1986) 31 CCC (3d) 323

N

N (PLF) (2000) 138 CCC (3d) 49 (Man CA)
N(RA) (2001) 152 CCC (3d) 464
Nguyen; Hess (1991) 59 CCC (3d) 161 (SCC) 906

O

O (D) (2001) 156 CCC (3d) 369 (Ont CA)
O'Connor (1995) 100 CCC (3d) 285
Ontario (Attorney-General) v Langer (1995) 97 CCC (3d) 290 (Ont CA)
Osolin (1994) 86 CCC (3d) 481 (SCC)

P

P (C) (1992) 74 CCC (3d) 481 (BCCA)
P (J) (1992) 74 CCC (3d) 276
P (MB) (1994) 89 CCC (3d) 289 (SCC)
Pappajohn [1980] 2 SCR 120
Park (1995) 99 CCC (3d) 1 (SCC)
Pinard and Maltais (1983) 5 CCC (3d) 460
Proulx [2000] 1 SCR 61

Q

Quesnel and Quesnel (1980) 51 CCC (2d) 270 (Ont CA)

R

R (AE) (2001) 156 CCC (3d) 335 (Ont CA)
R (D) (1996) 107 CCC (3d) 289 (SCC)
R (ME) (1989) 49 CCC (3d) 475 (NSCA)
RPT (1984) 7 CCC (3d) 109 (Alta CA)
R (R) (1994) 91 CCC (3d) 193 (Ont CA)
R (S) (1992) 73 CCC (3d) 225 (Ont CA)
RTH ongerapporteerde BCCA uitspraak gedateer 22 April 1996 (<<http://www.courts.gov.bc.ca/jdb-txt/ca/>>), laaste keer
 besoek op 8 Julie 2003
Richard (1995) 94 CCC (3d) 285
Robertson (1987) 33 CCC (3d) 481 (SCC)
Robinson (2001) 153 CCC (3d) 398 (Ont CA)
Roche (1985) 20 CCC (3d) 524 (Ont CA)
Rockey (1997) 110 CCC (3d) 481 (SCC)

S

S (L) (1999) 133 CCC (3d) 493 (Ont CA)
S (LJ) (1997) 116 CCC (3d) 477 (Ont CA)
S (P) (2000) 144 CCC (3d) 120 (Ont CA)
S (PL) (1990) 57 CCC (3d) 531
S (RD) (1997) 118 CCC (3d) 353 (SCC)
S (RN) (2000) 140 CCC (3d) 553 (SCC)
S (VP) [2001] BCSC 619 (<<http://www.canlii.org/bc/cas/bcsc/>>), laaste keer besoek op 8 Julie 2003
S (W) (1994) 90 CCC (3d) 242 (Ont CA)
S (WB); P (M) (1992) 73 CCC (3d) 530 (Alta CA)
Sandercock (1986) 22 CCC (3d) 79 (Alta CA)
Sansregret (1985) 18 CCC (3d) 223 (SCC)
Schemmann ongerapporteerde BCCA uitspraak van 22 November 1996 (<<http://www.courts.gov.bc.ca/jdb%2Dtxt/ca/>>),
 laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Seaboyer; Gayme (1991) 66 CCC (3d) 321 (SCC)
Sears (1990) 58 CCC (3d) 62
Sharpe [2001] 1 SCR 45
Shmoorkoff ongerapporteerde BCCA uitspraak gedateer 6 Maart 1996 (<<http://www.courts.gov.bc.ca/jdb-txt/ca/>>), laaste
 keer besoek op 8 Julie 2003

Skogman (1984) 13 CCC (3d) 161 (SCC)
Smith [1987] 1 SCR 1045
Smith [1992] 2 SCR 915
Ssenyonga (1993) 81 CCC (3d) 257
Starr (2000) 147 CCC (3d) 449 (SCC)
Stroempl (1996) 105 CCC (3d) 187
Stuckless (1998) 127 CCC (3d) 225 (Ont CA)
Swietlinski (1981) 55 CCC (2d) 481 (SCC)

T

Taylor (1985) 19 CCC (3d) 156
Toten (1993) 83 CCC (3d) 5(Ont CA)

U

U (FJ) (1996) 101 CCC (3d) 97 (SCC)

V

V (KB) (1993) 82 CCC (3d) 382 (SCC)
Varga (1994) 90 CCC (3d) 484 (Ont CA)
Vriend v Alberta [1998] 1 SCR 493

W

W (A) (1995) 94 CCC (3d) 441 (Ont CA)
W (G) (2000) 138 CCC (3d) 23 (SCC)
W (LF) (2000) 140 CCC (3d) 539 (SCC)
W (LK) (2000) 138 CCC (3d) 449(Ont CA)
W (R) (1992) 74 CCC (3d) 134 (SCC)
W (RS) (1992) 74 CCC (3d) 1 (Man CA)
W (WA) (2001) 153 CCC (3d) 56 (Alta CA)
Weir (2001) 156 CCC (3d) 188 (Alta CA)
Welch (1996) 101 CCC (3d) 216 (Ont CA)
Wells (2000) 141 CCC (3d) 368 (SCC)
Wust (2000) 143 CCC (3d) 129 (SCC)

NIEU-SEELANDSE HOFVERSLAE:

CRNZ = **Criminal Reports of New Zealand**
NZCA = **Court of Appeal of New Zealand**
NZLR = **New Zealand Law Reports**

A

A [1994] 2 NZLR 129
Accused (CA 125/87) [1988] 1 NZLR 422
Accused (CA 132/87) [1989] 1 NZLR 656
Accused (208/87)[1988] 1 NZLR 573
Accused (T4/88)[1989] 1 NZLR 660
Accused (CA 174/88)[1989] 1 NZLR 714
Accused (CA 265/88) [1989] 1 NZLR 643
Accused (CA 217/90) [1991] 1 NZLR 275
Accused (CA 245/90) [1991] 2 NZLR 649
Accused (CA 263/90) [1991] 3 NZLR 288
Accused (CA 272/90) [1991] 2 NZLR 277
Accused (CA 291/90) [1991] 3 NZLR 405
Accused (CA 32/91) [1992] 1 NZLR 257
Accused (CA 250/91) [1992] 2 NZLR 52
Accused (CA 420/91) [1992] 3 NZLR 257
Accused (CA 449/91) [1992] 2 NZLR 673
Accused (CA 160/92) [1993] 1 NZLR 385
Accused (CA 260/92) [1993] 2 NZLR 286
Accused (CA 406/92) [1994] 3 NZLR 157
Accused (CA 537/94 & 146/95) [1996] 2 NZLR 161
Apperley [1999] NZCA 86 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Aramoana [1985] 1 NZLR 390
Attorney-General v B [1992] 2 NZLR 351

B

B [1984] 1 NZLR 261
B [1986] 2 NZLR 751
B [1987] 1 NZLR 362
B (No 2) [1995] 2 NZLR 752
Bailey [1988] 1 NZLR 109
Barnes [2000] NZCA 10 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Brewer [1994] 2 NZLR 229
Burkett [2001] NZCA 42 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Burns [2001] 2 NZLR 464

C

C [1994] 2 NZLR 621
C [1995] 2 NZLR 330
Chronis [2001] NZCA 166 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Clark [1987] 1 NZLR 380
Clarke [1992] 1 NZLR 147
Cook [1986] 2 NZLR 93

D

D [1987] 2 NZLR 272
Daniels [1986] 2 NZLR 106
Dean [1991] 3 NZLR 444
Duncan [1992] 1 NZLR 528
Dunn [1973] 2 NZLR 481

E

Ellis (1994) 12 CRNZ 172
Ellis [2000] 1 NZLR 513 (ook gerapporteer per [1999] NZCA 226 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003)

F

Felise [1985] 1 NZLR 186

G

G [1996] 1 NZLR 615
Galliers [1999] NZCA 56 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Gately [2002] NZCA 20 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Gupta [2002] NZCA 4 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

H

H [1986] 2 NZLR 755
H [1993] 1 NZLR 129
Hadland [2001] NZCA 250 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Harbour [1995] 1 NZLR 440
Harris [2000] NZCA 100 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Hibberd [2001] 2 NZLR 211
Holdem [2000] NZCA 35 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Hope [2001] NZCA 258 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Horton [1991] 3 NZLR 549

J

J v Police [1996] 1 NZLR 195
Josephs [2002] NZCA 17 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

K

K [1984] 1 NZLR 264
Kaitamaki [1984] 1 NZLR 385 (ook gerapporteer per [1984] 2 All ER 435)
Kealey [2001] NZCA 173 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Keefe [1999] NZCA 44 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Kerr [1988] 1 NZLR 270
Kimber [2000] NZCA 271 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
King [1995] 3 NZLR 409

Kitching [1999] NZCA 218 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Kora [2000] NZCA 47 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

L

L [1994] 2 NZLR 54
Leuta [2001] NZCA 283 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Lewis [1991] 1 NZLR 409
Liddell [1995] 1 NZLR 538

M

M (CA 459/99) [2000] NZCA 24 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/cases/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
M (CA 117/00) [2000] NZCA 78 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/cases/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
MEF [1992] 2 NZLR 372
Martin [1992] 3 NZLR 513
Martin [1999] NZCA 222 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/cases/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Misitea [1987] 2 NZLR 257
Morris [1991] 3 NZLR 641
Mwai [1995] 3 NZLR 149

N

N [1994] 3 NZLR 641
Namana [2001] 2 NZLR 448
Nazif [1987] NZLR 122

O

O'Dowd [1985] 1 NZLR 388
Ogden [1985] 1 NZLR 344
Ohlson [2000] NZCA 353 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/cases/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

P

Palmer [2001] NZCA 84 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/cases/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Palmer v Attorney-General [1992] 3 NZLR 375
Parker [1968] NZLR 325
Pauga [1992] 3 NZLR 241
Peachey [2001] NZCA 201 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/cases/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Peterson [2000] NZCA 19 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/cases/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Pointon [1985] 1 NZLR 387
Police v Sullivan [1991] 3 NZLR 505

R

R [1996] 2 NZLR 111
Redden [2000] NZCA 246 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

S

S [1993] 2 NZLR 142
S [1995] 3 NZLR 674
Sanders [2001] 1 NZLR 257
Sant [1989] 1 NZLR 502
Simmons [2000] NZCA 195 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Steedman [2002] NZCA 9 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Stockman (1994) 12 CRNZ 312

T

Tahaafe [2000] NZCA 120 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Tait [1992] 2 NZLR 666
Thompson [1996] 2 NZLR 429
Tongotongo [2000] NZCA 223 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003
Trompert v Police [1985] 1 NZLR 357

V

Van der Plaats [2001] NZCA 280 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

W

W [1995] 1 NZLR 548

Waine [1999] NZCA 125 [<http://www.austlii.edu.au/cgi-bin/disp.pl/nz/>], laaste keer besoek op 8 Julie 2003

Walker [2001] 2 NZLR 289

White [1988] 1 NZLR 264

SUID-AFRIKAANSE HOFVERSLAE:**A**

A 1962(4)SA 679(OK)

A 1970(3)SA 757(A)

A 1990(1)SASV 534(K)

A 1990(2)SASV 266(ZS)

A 1991(2)SASV 257(N)

A 1993(1)SASV 600(A)

A 1994(1)SASV 602(A)

A, ongerapporteerde KPA uitspraak gedateer 20 September 1999

Abdoorham 1954(3)SA 163(N)

Abdulla 1930 TPD 346

Abrahams 1918 CPD 590

Abrahams 2002(1)SASV 116(HHA)

Adams 1973(2)PH H 125(K)

Artman 1968(3)SA 339(A)

Attorney-General, Eastern Cape v D 1997(1)SASV 473(OK)

Avon Bottle Store (Pty) Ltd 1963(2)SA 389(A)

B

B 1958(1)SA 199(A)

B 1976(2)SA 54(K)

B 1980(3)SA 846(A)

B 1985(2)SA 120(A)

B 1990(1)SASV 541(K)

B 1991(1)SASV 405(N)

B 1994(2)SASV 237(OK)

B 1996(2) SASV 543(K)

B 1996(2)SASV 611(O)

B 2003(1)SA 552(HHA)

B and C 1949(2)SA 582(T)

Baleka (1) 1986(4)SA 192(T)

Balhuber 1987(1)PH H 22(A)

Baloyi 2000(1)SASV 81(KH)

Banana 2000(2)SASV 1(ZSC)

Banda 1991(2)SA 352(BGD)

Banks, ongerapporteerde NPA uitspraak gedateer 29 Oktober 1992

Baptie 1963(1)PH H96(N)

Bell 1929 CPD 478

Bellingham 1955(2)SA 566(A)

Bernstein v Bester NO 1996(2)SA 751(KH)

Beukes 2000(2)SASV 412(T)

Blaauw 1999(2)SASV 295(W)

Blaauw 2001(2)SASV 255(K)

Blaauw and Blaauw 1934 SWA 3

Boer 2000(2)SASV 114(NK)

Botes 1958(1)PH H75(O)

Botha 1947(2)SA 1281(K)

Botha 1998(2)SASV 206(HHA)

Boy 1992(1)SASV 449(OK)

Bugwandeem 1987(1)SA 787(N)

Bull; Chavulla 2001(2)SASV 681(HHA)

Burgess 1927 TPA 14

Busse 1932 SWA 16

C

C 1955(1)SA 380(K)

C 1955(2)SA 51(T)

C 1955(4)SA 40(N)

C 1959(2)PH H 351(K)
 C 1965(3)SA 105(N)
 C 1996(2)SASV 181(K)
 C 1996(2)SASV 503(T)
Case v Minister of Safety and Security; Curtis v Minister of Safety and Security 1996(1)SASV 587(KH)
Cele 1965(1)SA 82(A)
Celliers 1950(2)PH H125(SWA)
Chaimowitz v Chaimowitz (1) 1960(4)SA 818(K)
Chapman 1997(2)SASV 3(HHA)
Croukamp 1993(1)SASV 439(T)

D

D 1951(4)SA 450(A)
 D 1963(3)SA 263(OK)
 D 1972(3)SA 202(O)
 D 1989(4)SA 225(K)
 D 1989(4)SA 709(T)
 D 1991(2)SASV 543(A)
 D 1992(1)SASV 143(Nm)
 D 1995(1)SASV 259(A)
 D 1995(2)SASV 502(K)
 D 1998(1)SASV 33(T)
Davies 1956(3)SA 52(A)
De Beer 1933 NPD 30
De Broglio, ongerapporteerde NPA uitspraak gedateer 5 Julie 1988
De Bruyn 1968(4)SA 498(A)
De Graaff 1992(1)PH H23(A)
De Kock 1997(2)SASV 171(T)
De Reuck v Director of Public Prosecutions, Witwatersrand Local Division 2003(3)SA 389(W)
Director of Public Prosecutions v S 2000(2)SA 711(T)
Dithotze 1999(2)SASV 314(W)
Dlamini 1992(1)SA 18(A)
Dlamini 2000(2)SASV 266(T)
Dodo 2001(1)SASV 301(OK)
Dodo 2001(1)SASV 594(KH)
Dray 1925 AD 553
Du Plessis 1922 TPD 153
Du Toit 1979(3)SA 846(A)
Dzukudu 2001(2)SASV 244(W)
Dzukuda; Tshilo 2000(2)SASV 443(KH)

E

E 1960(4)SA 445(K)
 E 1979(3)SA 973(A)
 E 1992(2)SASV 625(A)
 E 1995(2)SASV 547(A)
Eadie (2) 2001(1)SASV 185(K)
Elliott 1996(2)SASV 531(OK)
Ellis 1936 SWA 10
Els 1979(3)SA 413(RAD)
Erasmus 1941 OPD 270
Ex parte Minister of Justice: In re R v Berger 1936 AD 334
Ex parte Minister of Justice: In re R v Demingo 1951(1)SA 36(A)

F

F 1958(4)SA 300(T)
 F 1967(4)SA 639(W)
 F 1982(2)SA 580(T)
 F 1989(3)SA 847(A)
 F 1990(1)SASV 238(A)
 F 1992(2)SASV 13(A)
 F 1999(1)SASV 571(K)
Farmer 2001(2)SASV 103(HHA)
Fatyi 2001(1)SASV 485(HHA)
Ffrench-Beytagh 1972(3)SA 430(A)
Fouche 1958(2)SA 246(OK)

G

G 1956(2)PH H266(A)
 G 1993(2)SASV 359(K)
Galperowitz 1941 AD 485
Gannon 1906 TS 114
Gerber 2001(1)SASV 621(W)
Gidi 1984(4)SA 537(K)
Gokool 1965(3)SA 461(N)
Gool 1972(1)SA 455(N)
Gordonia Printing & Publishing Co (Pty) Ltd 1962(3) SA 51(K)
Gough and Narroway 1926 CPD 159
Gouws 1967(4)SA 527(OK)
Gumede 1946(1)PH H 68(N)
Guttenberg 1905 TS 207

H

H 1959(1)SA 343(K)
 H 1959(1)SA 803(T)
 H 1974(3)SA 405(T)
 H 1985(2)SA 750(N)
 H 1993(2)SASV 545(K)
 H 1998(1)SASV 260(HHA)
Haasbroek; November 1969(1)SA 356(OK)
Hadebe 1960(1)SA 488(T)
Hartman 1975(3)SA 532(K)
Hendricks 1995(2)SASV 177(A)
Herbst 1942 AD 434
Hlongwane 1960(1)SA 309(T)
Hogan, ongerapporteerde NPA uitspraak gedateer 11 April 1989
Holder 1979(2)SA 70(A)
Holtzhausen v Roodt 1997(4)SA 766(W)
Homareda 1999(2)SASV 319(W)

I

Ingram 1995(1)SASV 1(A)
Isaacs 2002(1)SASV 176(K)

J

J 1958(3)SA 699(SR)
 J 1966(1)SA 88(SR AD)
 J 1975(3)SA 146(O)
 J 1989(1)SA 669(A)
Jackson 1998(1)SASV 470(HHA)
Jacobs 1940 TPD 142
Jacobs 1970(2)PH H 152(K)
Jacobs 1974(2)PH H 57(K)
Jansen 1999(2)SASV 368(K)
Jeremiah 1947(2)SA 938(SR)
Jochems 1991(1)SASV 208(A)
Jordan 2002(1)SASV 17(T)

K

K 1951(3)SA 180(SWA)
 K 1958(3)SA 420(A)
 K 1972(2)SA 898(A)
 K 1995(2)SASV 555(O)
K v The Regional Court Magistrate NO 1996(1)SASV 434(OK)
Kamfer 1969(4)SA 250(K)
Kampher 1997(2)SASV 418(K)
Karg 1961(1)SA 231(A)
Katamba 2000(1)SASV 162(NmS)
Kautumundu 1936(2)PH F 154(SWA)
Kenene 1946 EDL 18
Kgaladi 1943 AD 255
Khan 1979(1)SA 583(N)
Khanjwayo; Mihlali 1999(2)SASV 651(O)
Khulu 1975(2)SA 518(N)
Khumalo 1973(3)SA 697(A)

Khumalo 1984(3)SA 327(A)
Khumalo 2000(2)SASV 270(T)
Kock 1988(1)SA 37(A)
Kola 1949(1)PH H100(A)
Komsane 1928 EDL 423
Koto 1952(1)PH H59(EDL)
Kruger 1963(3)SA 43(O)
Kubeka 1982(1)SA 534(W)

L

L 1973(1)SA 344(K)
L 1998(1)SASV 463(HHA)
Lakatula 1919 AD 362
Landrew, ongerapporteerde Appèlhof-uitspraak gedateer 12 November 1979
Lange 1969(3)SA 40(N)
Lawrence 1991(2)SASV 57(A)
Lehnberg 1975(4)SA 553(A)
Leholoane 2001(2)SASV 297(T)
Letsedi 1963(2)SA 471(A)
Letsolo 1970(3)SA 476(A)
Lister 1993(2)SASV 228(A)

M

M 1947(4)SA 489(N)
M 1949(4)SA 831(A)
M 1950(4)SA 101(T)
M 1953(4)SA 393(A)
M 1957(2)SA 73(EDL)
M 1959(1)SA 352(A)
M 1959(3)SA 332(A)
M 1961(1)SA 534(T)
M 1961(2)SA 60(O)
M 1963(3)SA 183(T)
M 1968(2)SA 617(T)
M 1969(1)SA 328(R)
M 1970(4)SA 647(N)
M 1974(4)SA 843(N)
M 1975(1)SA 424(A)
M 1979(2)SA 406(RAD)
M 1982(1)SA 589(A)
M 1984(4)SA 111(T)
M 1985(1)SA 1(A)
M 1988(2)SA 779(A)
M 1990(2)SASV 509(OK)
M 1992(1)SASV 125(N)
M 1992(2)SASV 188(W)
M 1993(1)SASV 126(A)
M 1994(2)SASV 24(A)
M 1997(1)SASV 276(W)
M 1997(2) SASV 340 (O)
M 1997(2)SASV 682(K)
M 1998(1)SASV 47(O)
M 1999(1)SASV 664(K)
M 1999(2)SASV 548(HHA)
M 2000(1)SASV 484(W)
M 2000(2)SASV 474(N)
M 2002(2)SASV 411(HHA)
M (2) 1990(1)SASV 456(N)
Maarman 1976(3)SA 510(A)
Mafuya 1972(4)SA 565(O)
Mahomotsa 2002(2)SASV 435(HHA)
Makhanya 1991(1)PH H9(BAD)
Makie 1991(2)SASV 139(A)
Makwanyane 1995(2)SASV 1(KH)
Malepane 1979(1)SA 1009(W)
Malgas 2001(1)SASV 469(HHA)
Manamela 2000(2)SASV 176(W)
Manda 1951(3)SA 158(AD)
Mane 1948(1)SA 196(ELD)
Manyana 1931 AD 386
Maree 1964(4)SA 545(O)

Martin 1996(1)SASV 172(W)
Martin 1996(2)SASV 378(W)
Maseko 1993(2)SASV 579(A)
Masemang 1950(2)SA 488(A)
Mashava 1994(1)SASV 224(T)
Mathebula 1996(2)SASV 231(T)
Mathlare 2000(2)SASV 515(HHA)
Matsemela 1988(2)SA 254(T)
Matthews 1950(3)SA 671(N)
Mavhungu 1988(3)SA 67(V)
Mavundla 1976(4)SA 731(N)
Mbambo 1975(2)SA 549(A)
Mbonambi 1957(3)SA 232(A)
McMillan 2003(1)SASV 27(HHA)
Mcunu 1940 NPD 99
Mdau 1991(1)SA 169(A)
Mehlape 1963(2)SA 29(A)
Mehlape 1993(2)SASV 180(T)
Meinert 1932 SWA 56
Mekka, ongerapporteerde HHA uitspraak gedateer 26 Maart 2003
Melrose 1985(1)SA 720(ZSC)
Meyer 1925 TPD 390
Mgengwana 1964(2)SA 149(C)
Mhlakaza 1997(1)SASV 515(HHA)
Mhlongo 1994(1)SASV 584(A)
Mihlali 1999(2)SASV 651(O)
Mjoli 1981(3)SA 1233(A)
Mkhize, ongerapporteerde NPA uitspraak gedateer 29 November 1988
Mkhondo 2001(1)SASV 49(W)
Mkize 1962(1)PH H3(N)
Mlati 1984(4)SA 629(A)
Modia, ongerapporteerde TPA verhoor per saaknommer CC320/2000
Moeketsi 1976(4)SA 838(O)
Mofokeng 1999(1)SASV 502(W)
Mohlobane 1969(1)SA 561(A)
Mokoena 1956(3)SA 81(A)
Montgomery 2000(2)SASV 318(N)
Mosago 1935 AD 32
Motaung, ongerapporteerde TPA verhoor per saaknommer CC142/2001
Motlatla 1975(1)SA 814(T)
Moyo 1969(1)PH H 26(R)
Mputing 1960(1)SA 785(T)
Msiwa 2001(1)SA 413(TkD)
Mthetwa 1972(3)SA 766(A)
Mulder 1954(1)SA 228(EDL)
Murphy 2002(1)SASV 560(W)
Muvhaki 1985(4)SA 317(ZHC)

N

N 1961(3)SA 147(T)
N 1988(3)SA 450(A)
N 1991(1)SASV 271(K)
N 1991(2)SASV 10(A)
N 1992(1)SASV 499(TkA)
N 1996(2)SASV 225(K)
N 2000(1)SASV 209(W)
N v T 1994(1)SA 862(K)
Naidoo 1962(2)SA 625(A)
Nango 1990(2)SASV 450(A)
Naran 1963(1)SA 651(A)
Narker 1975(1)SA 583(A)
National Coalition for Gay and Lesbian Equality v Minister of Justice 1998(2)SASV 102(W)
National Coalition for Gay and Lesbian Equality v Minister of Justice 1998(2)SASV 556(KH)
Naude 1978(1)SA 566(T)
Ncanywa 1992(1)SASV 209(Ck)
Ncanywa 1993(1)SASV 297(CkA)
Ndaba 1993(1)SASV 637(A)
Ndaba 1993(2)SASV 633(A)
Ndawe 2000(2)SASV 277(T)
Ndawo 1961(1)SA 16(N)
Ndhlovu 2002(2)SASV 325(HHA)
Ndlovu 1982(3)SA 51(ZH)

Ndlovu 2001(1)SASV 204(W)
Nel, ongerapporteerde NPA uitspraak gedateer 1 Maart 1990
Ngoma 1984(3)SA 666(A)
Ngxumza 2001(1)SASV 408(T)
Niemand 2001(2)SASV 654(KH)
Nixon 2000(2)SASV 79(W)
Njikelana 1925 EDL 204
Nkosi 1993(1)SASV 709(A)
Norman 1956(3)SA 700(FC)
Nyathi 1978(2)SA 20(B)

O

O 1964(4)SA 245(SR)
Olckers, 'n ongerapporteerde TPA uitspraak gedateer 29 Februarie 1996
Olkers 2002(1)SASV 179(K)
Oosthuizen 1982(3)SA 571(T)
Owen 1942 AD 389

P

P 1957(3)SA 444(A)
P 1980(3)SA 782(NK)
P 1986(2)SA 822(A)
P 1991(1)SA 517(A)
P 2000(2)SA 656(HHA)
Papla 1946 NPD 309
Parker 1958(2)SA 639(A)
Pienaar 2001(1)SASV 391(K)
Plaatjies 1997(2)SASV 280(O)
Potgieter 1994(1)SASV 61(A)
President of the Republic of South Africa v Hugo 1997(4)SA 1(KH)
Pretorius 1991(2)SASV 601(A)
Price 1955(1)SA 219(A)
Prokureur-Generaal, Transvaal v Die Streeklanddros, Pretoria en J van Bruggen, ongerapporteerde TPA uitspraak gedateer 18 Maart 1996

Q

Qamata 1997(1)SASV 479(OK)
Qwabe 1939 AD 255

R

R 1935 NPD 582
R 1961(1)SA 28(N)
R 1965(2)SA 463(W)
R 1977(1)SA 9(T)
R 1990(1)SASV 413(ZS)
R 1993(1)SASV 209(A)
R 1995(2) SASV 590(A)
R 1996(2)SASV 341(T)
Rabie 1975(4)SA 855(A)
Ramanka 1949(1)SA 417(A)
Rammoko, ongerapporteerde HHA uitspraak gedateer 15 November 2002
Rautenbach 1949(1)SA 135(A)
Rautenbach 2001(1)SASV 521(HHA)
Roberts 2000(2)SASV 522(HHA)
Roman v Williams NO 1997(2)SASV 754(K)
Rose 1937 AD 467
Roux 1975(3)SA 190(A)

S

S 1948(4) SA 419(G)
S 1950(3)SA 712(O)
S 1951(3)SA 209(K)
S 1956(1)SA 649(T)
S 1958(3)SA 102(A)
S 1965(4)SA 405(N)
S 1971(2)SA 591(A)
S 1971(4)SA 432(T)
S 1977(3)SA 830(A)

S 1985(3)SA 519(T)
 S 1990(1)SASV 5(A)
 S 1991(2)SASV 93(A)
 S 1995(1)SASV 50(ZS)
 S 1995(1)SASV 267(A)
 S 2001(2)SASV 321(T)
Saib 1994(2)SASV 517(D)
Salzwedel 1999(2)SASV 586(HHA)
Sauls 1981(3)SA 172(A)
Schutte 1995(1)SASV 344(K)
Seegers 1970(2)SA 506(A)
Seferino 1958(1)PH H117 (SR)
Segole 1999(2)SASV 115(W)
Seleke 1976(1)SA 675(T)
Selemale 1994(1)SASV 481(A)
Seymour 1998(1)SASV 66(N)
Shabango 1963(1)PH H 99(N)
Shangase 1972(2)SA 410(N)
Shasha 1996(2)SASV 3(Tk)
Shaw, ongerapporteerde NPA uitspraak gedateer 6 Augustus 1987
Shekelele 1953(1)SA 636(T)
Shongwe 1999(2)SASV 220(O)
Sibande 1958(3)SA 1(A)
Sibuyi 1993(1)SASV 235(A)
Sideropoulos 1910 CPD 15
Sikurlite 1964(3)SA 151(SR)
Sinden 1995(2)SASV 704(A)
Skenjana 1985(3) SA 51(A)
Smith 1996(1)SASV 250(O)
Snyman 1968(2)SA 582(A)
Socout Ally 1907 TS 336
Sparks 1972(3)SA 396(A)
Stefaans 1999(1)SASV 182(K)
Stiff 2000(2)SASV 430(NK)
Stonga 1997(2)SASV 497(O)
Sunduza 1958(2) PH H343(SR)
Swanepoel 1945 AD 444
Swart 2000(2)SASV 566(HHA)
Swartz 1999(2)SASV 380(K)

I

T 1937 TPD 389
 T 1958(2)SA 676(A)
 T 1960(4)SA 685(T)
 T 1963(1)SA 484(A)
 T 1973(3)SA 794(A)
 T 1990(1)SASV 57(T)
 T 1997(1)SASV 496(HHA)
 T 2000(2)SASV 658(CkH)
Tango 1969(2)SA 648(K)
Taylor 1927 CPD 16
Texeira 1980(3)SA 755(A)
Thamaga 1972(2)PH H143(W)
Theron 1924 EDL 204
Thomas 1961(4)SA 850(K)
Titus 1969(3)SA 436(K)
Toka 1990(2)SASV 225(T)
Troskie 1920 AD 466
Tsankobeb 1981(4)SA 614(A)
Tswai 1988(1)SA 851(K)
Tyatyame 1991(2)SASV 1(A)

V

V 1957(2)SA 10(O)
 V 1957(3)SA 633(O)
 V 1960(1)SA 117(T)
 V 1961(4)SA 201(O)
 V 1967(2)SA 17(OK)
 V 1972(3)SA 611(A)
 V 1979(2)SA 656(A)
 V 1989(1)SA 532 (A)

V 1991(1)SASV 59(T)
 V 1991(1)SASV 68(OK)
 V 1991(2)SASV 484(A)
 V 1993(1)SASV 736(O)
 V 1994(1)SASV 598(A)
 V 1995(1)SASV 173(T)
 V 1996(2)SASV 133(T)
 V 1998(2)SASV 651(K)
 V 2000(1)SASV 453(HHA)
Van Bruggen, ongerapporteerde TPA uitspraak gedateer 14 September 1999
Van der Ross 2002(2)SASV 362(K)
Van der Westhuizen 1990(1)SASV 531(K)
Van Eeden 1979(1)PH H65(A)
Van Niekerk 1992(1)SASV 1(A)
Van Rooi 1976(2)SA 580(A)
Van Rooyen v Van Rooyen 1994(2)SA 325(W)
Van Wyk 1977(1)SA 412(NK)
Van Wyk 2000(1)SASV 45(K)
Viljoen 1947(2)SA 56(A)
Viveiros [2000] 2 All SA 86(HHA)
Vumazonke 2000(1)SASV 619(K)

W

W 1949(3)SA 772(A)
W 1953(3)SA 52(SWA)
W 1963(3)SA 516(A)
W 1993(2)SASV 74(A)
W 1994(1)SASV 610(A)
Webber 1971(3)SA 754(A)
Willemse 1999(1)SASV 450(K)
Williams 1995(2)SASV 251(KH)
Wilmot 2001(1)SASV 362(OK)
Witbooi 1982(1)SA 30(A)
Woji v Santam Insurance Co Ltd 1980(2)SA 971(SOK)
Woji v Santam Insurance Company Ltd 1981(1)SA 1020(A)

Y

York 2002(1)SASV 111(HHA)

Z

Z 1960(1)SA 739(A)
Zenzile 1992(1)SASV 444(K)
Zinn 1969(2)SA 537(A)
Zitha 1999(2)SASV 404(W)

WETGEWING

AUSTRALIË:

Acts Amendment (Evidence of Children and Others) Act 1992 (WA)
Anti - Discrimination Act 1977 (NSW)
Censorship Act 1996 (WA)
Children's Protection Act 1993 (SA)
Community Protection Act 1994 (NSW)
Crimes Act 1900 (ACT)
Crimes Act 1900 (NSW)
Crimes Act 1914 (Cth)
Crimes Act 1958 (Vic)
Crimes (Amendment) Act 1997 (Vic)
Crimes (Amendment) Ordinance (No 5) 1985 (ACT)
Crimes (Child Sex Tourism) Amendment Act 1994 (Cth)
Crimes (Female Genital Mutilation) Act 1996 (Vic)
Crimes (Sentencing Procedure) Act 1999 (NSW)
Criminal Code 1899 (Qld)
Criminal Code 1924 (Tas)
Criminal Code 1913 (WA)
Criminal Code of the Northern Territory of Australia 1997 (NT)
Criminal Injuries Compensation Act 1967 (NSW)
Criminal Law Consolidation Act 1935 (SA)
Criminal Law (Sentencing) Act 1988 (SA)
Criminal Offence Victims Act 1995 (Qld)
Customs Act 1900 (Cth)
Equal Opportunity Act 1984 (SA)
Evidence Act 1906 (WA)
Evidence Act 1910 (Tas)
Evidence Act 1929 (SA)
Evidence Act 1958 (Vic)
Evidence Act 1971 (ACT)
Evidence Act 1977 (Qld)
Evidence Act 1995 (Cth)
Evidence Act 1995 (NSW)
Evidence Act 1996 (NT)
Evidence (Children) Act 1997 (NSW)
Habitual Criminals Act 1957 (NSW)
Human Rights (Sexual Conduct) Act 1994 (Cth)
Miscellaneous Acts (Public Health) Repeal and Amendment Act 1990(NSW)
Penalties and Sentences Act 1992 (Qld)
Penalties and Sentences (Serious Violent Offences) Amendment Act 1997 (Qld)
Prostitution Regulation Act 1986 (Vic)
Public Health Act 1991 (NSW)
Sentencing Act 1991(Vic)
Sentencing Act 1995 (NT)
Sentencing Act 1995 (WA)
Sexual Offences (Evidence and Procedure) Act 1996 (NT)
Summary Offences Act 1953 (SA)
Summary Offences Act 1988 (NSW)
Venereal Disease Act 1918 (NSW)
Victims of Crime Assistance Act 1997(Vic)

ENGELAND:

Adoption Act 1976
Age of Marriage Act 1949
Children and Young Persons Act 1933
Children and Young Persons Act 1963
Children and Young Persons (Harmful Publications) Act 1955
Children's Evidence Act 1991
Code of Conduct of the Bar of England and Wales
Crime and Disorder Act 1998
Criminal Appeal Rules 1968
Criminal Attempts Act 1981
Criminal Justice Act 1967

Criminal Justice Act 1988
Criminal Justice Act 1991
Criminal Justice and Public Order Act 1994
Criminal Justice (Scotland) Act 1980
Criminal Law Act 1977
Criminal Law Amendment Act 1885
Criminal Procedure Act 1865
Crown Court Rules 1982
Customs and Excise Management Act 1979
Customs Consolidation Act 1876
Homosexual Offence (Northern Ireland) Order 1982
Indecency with Children Act 1960
Indecent Displays (Control) Act 1981
Magistrates Court (Children and Young Persons) Rules 1992
Magistrates' Courts Act 1980
Oaths Act 1978
Obscene Publications Act 1959
Powers of Criminal Courts (Sentencing) Act 2000
Prohibition of Female Circumcision Act 1985
Protection from Harassment Act 1997
Protection of Children Act 1978
Punishment of Incest Act 1908
Sex Offenders Act 1997
Sexual Offences Act 1956
Sexual Offences Act 1967
Sexual Offences Act 1976
Sexual Offences Act 1985
Sexual Offences Act 1993
Sexual Offences (Amendment) Act 1976
Sexual Offences (Amendment) Act 2000
Sexual Offences (Conspiracy and Incitement) Act 1996
Theft Act 1968
Vagrancy Act 1898
Written Standards for the Conduct of Professional Work
Youth Justice and Criminal Evidence Act 1999

KANADA:

Canada Evidence Act 1985
Constitution Act 1982
Corrections and Conditional Release Act 1992
Criminal Code 1985
Criminal Code (Child Prostitution, Child Sex Tourism, Criminal Harassment and Female Genital Mutilation) Act 1997
Criminal Law Amendment Act 1969

NIEU-SEELAND:

Crimes Act 1961
Criminal Justice Act 1985
Evidence Act 1908
Evidence Amendment Act No 2 1980
Evidence Amendment Act 1982
Evidence Amendment Act 1985
Evidence Amendment Act 1989
Evidence (Videotaping of Child Complainants) Regulations 1990
Films, Videos, and Publications Classifications Act 1993
Harassment Act 1997
Homosexual Law Reform Act 1986
Human Rights Act 1993
New Zealand Bill of Rights 1990
Oaths and Declaration Act 1957
Summary Proceedings Act 1957
Victims' Rights Act 2002

SUID-AFRIKA:

Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika 200 van 1993 (interim Grondwet)
Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika 108 van 1996
Huwelikswet 25 van 1961
Kinderwet 33 van 1960
Northern Province Circumcision Schools Act 6 van 1996
Strafproseswet 56 van 1955
Strafproseswet 51 van 1977
Strafproseswysigingswet 86 van 1996
Strafregwysigingswet 135 van 1991
Strafregwysigingswet 105 van 1997
Wet op die Aanpassing van Boetes 101 van 1991
Wet op Dierebeskerming 71 van 1962
Wet op die Registrasie van Geboortes en Sterftes 51 van 1992
Wet op Films en Publikasies 65 van 1996
Wet op Gesinsgeweld 116 van 1998
Wet op Keuse oor die Beeëindiging van Swangerskap 92 van 1996
Wet op Kindersorg 74 van 1983
Wet op Korrektiewe Dienste 8 van 1959
Wet op Korrektiewe Dienste 111 van 1998
Wet op Korrektiewe Dienste en Toesig 122 van 1991
Wet op Landdroshowe 32 van 1944
Wet op Onbetaamlike en Onweloweglike Fotografiese Materiaal 33 van 1967
Wet op Seksuele Misdrywe 23 van 1957
Wet op Sterilisasie 44 van 1998
Wet op Voorkoming van Gesinsgeweld 133 van 1993
Wysigingswet op die Bewysreg en die Strafproseswet 103 van 1987
Wysigingswet op die Bewysreg Wet 45 van 1988
Wysigingswet op Parool en Korrektiewe Toesig 87 van 1997

VERENIGDE STATE VAN AMERIKA:

Communications Decency Act 1996